

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

TIDSSKRIFT
FOR FRIMERKESAMLERE
UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

REDAKTØR: JARLE O. STENS DAL

Redaksjonens adresse:
Postboks 46 — Høvik

NR. 2-3

FEBRUAR — MARS 1948

7. ÅRG.

Fem år ==

Med dette nummer av «Norsk Filatelistisk Tidsskrift» slutter jeg min virksomhet som dets redaktør. Jeg overtok stillingen «midlertidig» i 1943, etter at tidsskriftet i lengre tid ikke var utkommet, og denne «midlertidigheten» har nå vart i 5 år.

Mange har sagt meg at «Norsk Filatelistisk Tidsskrift» i denne tiden er blitt et godt tidsskrift. Det er mulig. I tilfelle skyldes det ikke meg, men alle dem som så villig har ytet sine bidrag til tidsskriftets spalter. Til dem alle retter jeg herved min hjerteligste takk.

Imidlertid føler jeg selv at tidsskriftet til en viss grad er stivnet i bestemte former, og jeg tror derfor det er heldig at en ny mann med nye ideer og oppfatninger slipper til.

Jeg har lagt særlig meget arbeid på å få tidsskriftet internasjonalt kjent og anerkjent, og jeg tror at det har lyktes meg. Det bør alltid holde en høy standard og ikke slå av på sine krav.

Jeg vil nytte dette høve til å takke alle abonnentene fordi de har vist forståelse med tidsskriftets vanskeligheter ved forsinkelser etc. Jeg vil også takke tidsskriftets forretningsførere i disse år: H. E. Matfeld, Osvald Tørjesen og F. C. Svendsen jr. De har alle vært med på å bygge det solide grunnlaget tidsskriftet nå står på.

En ganske spesiell takk vil jeg få rette til skipsreder Abr. Odjfell. Han hjalp meg med sine råd da jeg begynte som redaktør, han støttet tidsskriftet økonomisk og han stilte artikler til min disposisjon den gang stoffet ikke var så overveldende som det er nå.

Til slutt en takk til boktrykker Arne Rambæk og hans arbeidere. De har hjulpet tidsskriftet i mange vanskelige situasjoner og knipetak «da det mørkt så ut».

Jeg håper at alle — klubber og enkelte abonnenter — fortsatt vil slutte opp om tidsskriftet, slik at det kan bli bedre og bedre, til gagn for den enkelte abonnent som for filatelien i det hele tatt.

Jarle O. Stensdal.

OBERST HANS LAGERLÖFS GAVE TIL POSTMUSEET

Den kjente svensk-amerikanske samler og mesén, oberst Hans Lagerlöf, som med sine donasjoner har gjort det svenske postmuseum til et av de mest innholdsrike i verden, har nå også betenkt det nye norske postmuseum med en praktfull gave: En Norgesamling i 5 elegante skinnbind.

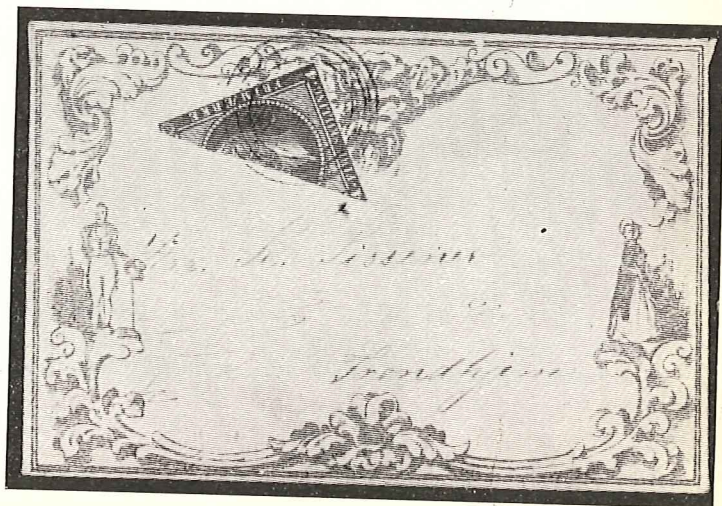
Denne samling, som har vært utstilt flere ganger og innbrakt sin eier flere utmerkelser, bl. a. en gullmedalje ved utstillingen i Montevideo 1931, inneholder alle våre skillingsmerker i ubrukt og brukt stand, i par, striper og blokker, på brev og brevstykker etc., bl. a. dobbeltfoten og cracked plate.

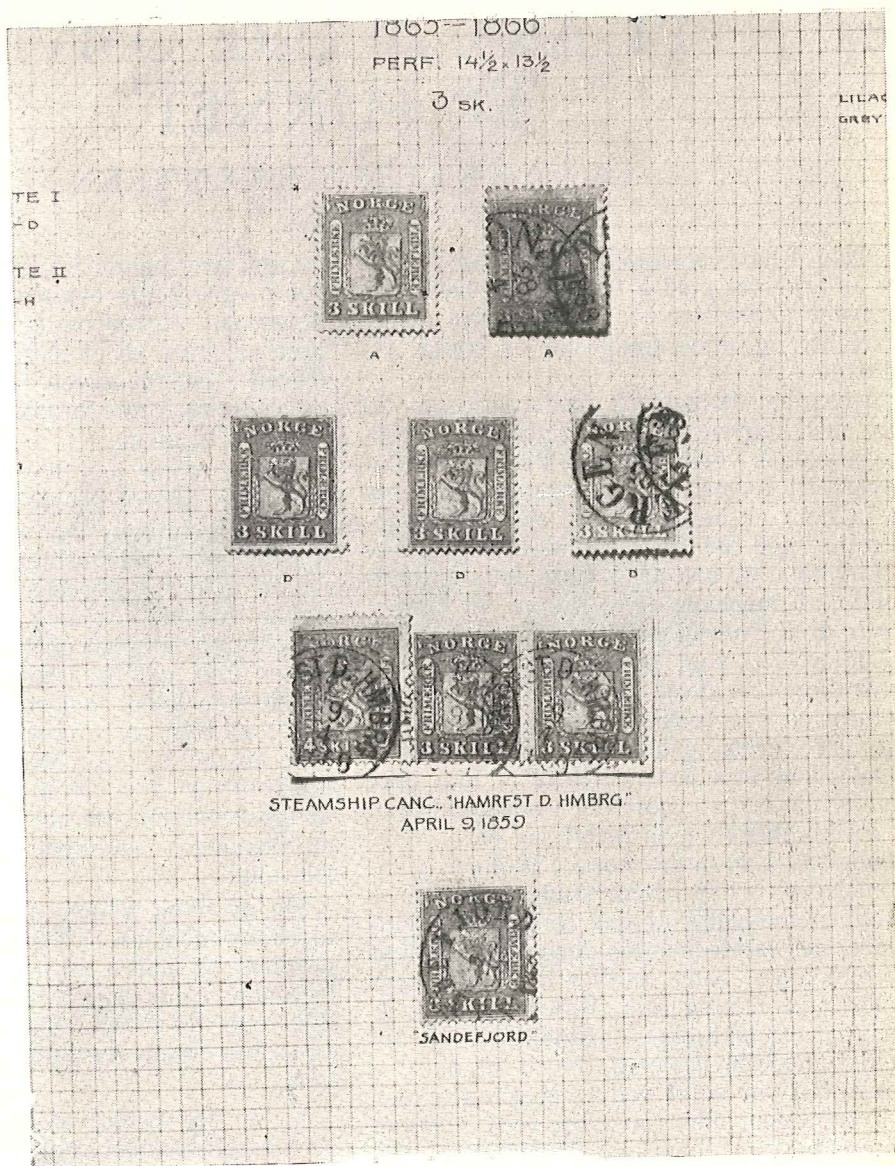
Når en blar gjennom denne samling, er det imidlertid to objekter en særlig fester seg ved og som en må glede seg over nå er kommet i det

norske postmuseums eie. Det ene er et prøvetrykk (die-proof) av Norge nr. 1 i blå farge, visstnok det eneste kjente, og det annet et halvert 4 skill. Oscar på brev. I sin artikkelserie om «Norske frimerker og varianter» omtaler Jellestad dette objekt og sier at «muligens samme brev ble samme året (1929) solgt til Amerika for kr. 1150.00». Direktør Lagerlöf har også vært eier av et brev med et halvert 8 skill. merke avsendt fra Christiania til Hølen og avstemplet med Christiania nummerstempel 42 og datostempel 15.12. 1857. Allerede i 1922 forærte oberst Lagerlöf dette brev i en av sine donasjoner til Postmuseum i Stockholm.

Direktør Lagerlöf er en av de virkelig store generalsamlere. Derom vitner de store og omfattende donasjoner til Postmuseum i Stockholm. Den første donasjon daterer seg fra 1922 og den siste fra 1947. Det ville vel være lettere å sette opp en liste over de land disse donasjoner ikke omfatter, enn en liste over de land de omfatter. Blant de største sjeldenheter disse gaver omfatter må en vel regne de to berømte Mauritiusmerker.

Direktør Lagerlöf er nå 68 år. I 1905 kom han til New York hvor han i 1918 opprettet sitt eget firma: Lagerlöf Trading Co., et av Nord-Amerikas største

En side av samlingen med 3 skill. fra 1863—66 utgaven.

importfirmaer av cellulose og tremasse. For de verdifulle tjenester han har ytet er han dekorert med Kommandørkorset av Vasaordenens 1ste klasse og Nordstjerneordenens 2den klasse. Han innehar likeledes Kommandørkorset av Finnlands Vita Ros og er utnevnt til æresoberst ved det 7de amerikanske artilleriregiment.

Ikke bare Postmuseet, men alle norske samlere står i takknemlighetsgjeld til direktør Lagerlöf for denne gaven. Ved

den har han satt et eksempel til etterfølgelse for de norske samlere, og det ville være å håpe at denne donasjon ga støtet til en mere generøs innstilling likeoverfor vårt Postmuseum. Blir det tilfelle, da har direktør Lagerlöf ikke bare gitt sin gave, men han har også gitt en inspirasjon som vil bære frukter i framtiden.

Jarle O. Stensdal.

ET NYTT ARK 20 ØRE OMVENDT V ER FUNNET

Av ARNSTEIN BERNTSEN

Oslo Filatelistklubbs styre har i over et år arbeidet med å framskaffe bevis for om der eksisterer et ark nr. 2 av denne variant, og undersøkelsene er nylig avsluttet.

I oktober 1946 ble 2 eksemplarer av 20 øre med omvendt V-overtrykk («Norges-katalogen»s variant av nr. 282 Pl. I) innlevert til formannen med anmodning om å få dem ekthetsstemplet. Ved sammenlikning med det foreliggende fotografi av 85-blokken av ark nr. 1 viste det seg imidlertid at merkene *ikke kunne ha tilhørt dette ark!* Ennskjønt V-en var den såkalte «Ludlow-V», som er anvendt ved overtrykningen av disse merker, syntes jeg at fargen på overtrykket var noe avvikende, og jeg forela saken for rettskjemiker Bruff, som imidlertid uttalte at han ikke kunne påvise noe galt eller noe falskneri.

På klubbens vegne rettet jeg da en henvendelse til de andre norske klubber gjennom Norsk Filatelistforbund, og Bergensklubben meddelte at der fantes 3 eksemplarer på samlerhender derborte (utenom 85-blokken), som imidlertid etter herr Jellestads mening alle tilhørte ark nr. 1. Kristiansandsklubben meddelte at en arbeidet med bevisføring for at et ark av varianten var solgt ved et postkontor der i byen, men siden er intet nytt i saken kommet fram, hverken derfra eller fra annet hold.

I mellomtiden purret innlevereren av ovennevnte 2 merker på meg for å få dem tilbake i ekspertisert stand, men jeg sa at jeg ikke kunne tilbakelevere merkene før en kunne avgjøre om merkene var falske, — og var de ekte, måtte der *eksistere et ark nr. 2!* — Han hadde nevnt for meg at merkene ikke tilhørte ham selv, og at «vedkommende eier», som han nektet å navngi, også hadde et vertikalt par + 1 enkeltstykk. — Siden truet han meg med å overlevere saken til sin advokat hvis jeg ikke lot ham få merkene igjen.

Imidlertid gikk nå klubbens styre inn for å komme til bunns i saken, og ved forskjellige bemerkninger som innlevereren

av merkene hadde framkommet med overfor meg, og for øvrig gjennom en nokså langvarig korrespondanse i øst og vest, kom en fram til et navn som måtte være eierens. Styret skrev til ham om saken, og ved sitt første besøk i Oslo henvendte han seg til meg.

Under denne samtale viste det seg meget snart at den eneste mulighet for å få alle opplysninger, var at jeg lovet eieren konfidensiell behandling i klubbens styre, og at offentliggjørelse og ekspertisering skulle foretas av meg som privatmann. Han lot så bomben springe: *Han var eier av et helt ark av varianten!* Og dette hadde han kjøpt ved et utenbys postkontor i slutten av august 1941, og hadde satt en del enkeltmerker og par opp på konvolutter for stempling, men delvis grunnet sykdom ble de liggende — og de er fremdeles ustemplet. Eieren er ikke filatelist.

En av hans venner hadde tatt noen av merkene med inn til Oslo for å undersøke verdien, og hadde bl. a. oppsøkt en henværende frimerkeforretning. Men han fikk ikke rede på saken, tok med seg merkene og reiste hjem, og «siden har ingen sett ham». —

Nå er imidlertid saken fullt oppklart, og jeg bringer her et bilde av arket. Grunnet dettes noe skjeve plasering i trykkmaskinen er V-enes stilling blitt en del forskjøvet i forhold til merkebildet — på samme måte som ark nr. 1 (nedenfra og oppover mot venstre, og nedover fra høyre mot venstre), og rekonstruksjon av arket var da ikke vanskelig.

Arket har ikke rand, da denne ble fjernet av den postfunksjonær som solgte arket, da han skulle dele arket for småsalg i postkontorets frimerkekaske. Jeg har mottatt postfunksjonærens skriftlige redegjørelse herfor, og denne bekrefter også — vel forsåvidt det viktigste — at salget foregikk i de siste dager av august 1941.

De 100 merker forelå slik da jeg mottok dem:

av kurs. Det er også verd å merke seg at variantene fra ark nr. 1 er stemplet «Ekte O.F.K.» (88 stk.) eller med herr Jellestads ekspertstempel (3 stk.?), mens *hele* ark nr. 2 er stemplet med mitt ekspertstempel: «A. Berntsen, Norge» — og hvorav en del med tilleggsstempel «u. g.» for defekt gummi, og noen «rep» for andre defekter.

SP

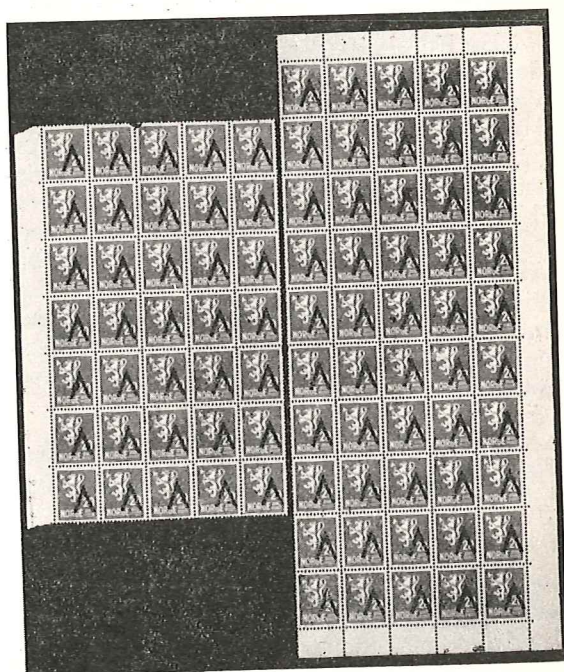
Til venstre: Det nye ark rekonstruert.

Nedenfor: Det tidligere funne ark.

- 10 enkeltstykk (nr. 21, 22, 23, 31, 41, 51, 61, 71, 81 og 91).
- 9 horisontale par (nr. 1/2, 3/4, 6/7, 9/10, 11/12, 13/14, 16/17, 19/20 og 24/25).
- 2 vertikale par (nr. 5/15 og 8/18).
- 1 stk. 8-blokk (nr. 32—35/42—45), samt
- 1 stk. 60-blokk (resten av arket).

Alle merker i de 3 førstnevnte poster har delvis eller ingen gummi, da de har sittet på brevstykker, unntatt nr. 22/25 og 71 som er i orden. Nr. 8, 12, 16, 25 og 55 har små tynne flekker, nr. 82 har et lite rift og rød fargeflekk, nr. 93 har en svart fargeflekk, og nr. 97 og 98 mangler hver en takk i underkant. («Haledusken» foreligger altså i par med nr. 1!) Alle merker er nå nummerert og ekspertstemplet, men der foreligger ikke noe oppdrag om salg. —

En bør merke seg at ingen av merkene i dette ark seinere må godtas med stempel, da samtlige nå foreligger i ubrukt stand og merkene som bekjent er satt ut

Utdrag av NORDNORSKE POSTHISTORISKE BLAD

Av båtposttidens saga.

Av postmester E. B. ERIKSEN

(Forts. fra nr. 9, 1947)

De øvrige artikler inneholdt vesentlig instruks for postbøndene og postførerne, bestemmelser om postgangen samt straffebestemmelser for dem som var ulydige mot anordningen. En postkontrollør skulle ha overoppsynet med postverket i Norge.

Bestemmelsen om kun $\frac{1}{4}$ times opphold på hvert sted var jo selvsagt ikke mulig å overholde i landsrutene, og da langt mindre i båtpostrutene. Videre skulle det tilsettes flere poståpnere i rutene for å ha mere kontroll med posten, og for første gang blir det antydning lønn for dem. Det nyttet heller ikke å lure seg bort fra dette tillitsverv hvis de bodde på et høvelig sted i postrutene. Inntil Norge fikk sin første postlov i 1871, bestod omtrent alle bestemmelser om postverket av reskripter, forordninger, konglige resolusjoner og særlover. Dette brakte adskillig rot i administrasjonen. Herom heter det i et foredrag av 10. april 1818 av tredje departement:

«De Forskrifter som Rigets hidtil gjældende Lovgivning indeholder angaaende Postvæsenet, findes dels adspredt i en Mængde siden Aaret 1694 utkomne Anordninger, dels skjult i enkelte Embedsarkiver. Angaaende nogle kan det end ikke med Vished bestemmes om de skal betragtes som ophævet eller gjældende. Andre synes ikke samstemmende med Tidsalderens Aand og Statsforfatningens Indretninger. Følgen heraf er at Uordener i Postvæsenet ikkun vanskeligen kan undgaaes.»

Bestemmelsene om poståpnerne og postførerne ble derfor håndhevet langt fram i tiden. Her skal nevnes:

«Ole Olsen Setnes ble av Finansdepartementet gjennom Romsdals Amtsformannskap pålagt å overta poståpneriet i Vebungsnes mot en godtgjørelse av 6 spd.

Postmester Einar B. Eriksen som fikk Tidsskriftets hederstegn 1947 for sine studier av de nord-norske postforhold.

året, foruten de for private breves motakelse og utlevering fastsatte gebyrer. Dette i henhold til postforordningen av 4. august 1758 Art. II. § 1.

Han ble ansett som den beste og dugeligste mann dertil på stedet. Han nektet å overta stillingen for den lille lønn og ble ifølge Romsdals Amts ordre av 27. februar 1837 av fogden i Romsdal tiltalt ved en politirett til under daglig mulkt å etterkomme det av Finansdepartementet gjorte pålegg. Han erklærte seg villig til det under betingelse av at han måtte slippe for godt etter å ha hatt stillingen i 3 år eller mot en årlig godtgjørelse av 30 spd. året. Ved Trondheims Stiftsoverrets dom av 14. august ble han tilpliktet å overta poståpneriet mot en daglig løpende mulkt av 2 spd. 8 uker etter den lovlige forkyndelse av dommen.

Denne dom ble stadfestet av Høyesterett 9. januar 1838.»

To postførere som hadde hatt postbefordringen i 3 år forlangte en litt høyere betaling pr. hest pr. mil i dampskipstiden for ekstraposter. Også disse ble etter anordningen av 1758 dømt av Høyesterett i 1851 til å fortsette postførselen etter den tidligere fastsatte betaling.

Av slike tilfeller var det mange. Så det var ikke med glede de overtok det byrdefulle arbeid å være poståpner. Hvert innlevert brev måtte jo poståpneren undersøke og føle på om det inneholdt mere enn ett ark. Hadde han mistanke herom kunne han forlange det åpnet. Portosatsene nordpå var jo også mange og vanskelige, portoen meget vanskelig å innrive.

Postgangen utvides.

Med generalpostamtets overtakelse av postførselen i 1760 ble denne igjen kun 3—4 ganger årlig. Dette ga selvfølgelig fornyet grunn til fortvilte, men nytteløse klager fra de næringsdrivende og andre.

På dette tidspunkt må en vel nærmest betegne denne karikatur av en postgang, som en åpenbar tilsidesettelse av innbyggernes interesser og som en indirekte hån mot landsdelen. En uforstand og hensynsløshet som aldri kan tilgis.

Postkontrollør Schanche, som hadde sin oppmerksomhet sterkt henvendt på denne skammelige postordning foreslo i 1762 for amtmann i Nordlandene, at posten burde gå hver sjettede uke og at den burde deles i 3 deler, nemlig Bodøgård og Altengård, hvor amtmennene bodde samt Vardøhus som var endestasjon. På disse 3 steder kunne så ekspressene bli i inntil 3 dager, så særlig viktige brev kunne bli besvart med det samme. Videre nevnte han den urettferdige betaling til postbøndene, som det absolutt burde rettes på. Slik som postgangen var innrettet «var den til ingen Nøtte». Han nevnte spesielt justissaker, disse kunne bli liggende i årevis uavgjort på grunn av den sjeldne postgang, og imens måtte arrestantene vannsmekte i fengslene og almuen hadde plager med et stadig vakthold over dem. Fiskeriene led især svært under denne elendige postgang, de næringsdrivende visste hverken hvilke priser de kunne få for sine produkter eller hvilke varer, som var lettest avsettelig på markedene i Bergen og Trondheim. Folk arbeidet seg mest fordervet uten å ha noe igjen for sitt slit, den eneste næringsvei, fiskeriene, ble helt ødelagt.

På foranledning skrev han i 1768 at

han vel visste, at postgangen var omtrent den samme, som da den ble opprettet, men tross sine henvendelser hadde det ikke lykkedes ham å få rettet på forholdet. På denne tid var det også begynt å bli en sterk misnøye blant embetsmennene nordpå over de styrendes uforståelige holdning til dette spørsmål.

Imidlertid ble det planeten Venus som kom landsdelen til hjelp i den bitre nød. Denne planet passerte nemlig solskiven den tredje juni 1769, og begivenheten ble imøtesett med den største spenning i den astronomiske verden. Blant dem som ønsket å yte bistand og hjelp i sakens anledning, var også den norsk-danske kongen, Kristian den sjuende. Den østerrikske astronom, professor Maximilliam Hell ved observatoriet i Wien, ble av kongen innbudt til på statens kostnad å reise til Vardøhus og der studere fenomenet. Han reiste fra Wien våren 1768 til København, og ble der mottatt i audiens hos kongen, som bl. a. sa, at han hadde gitt befaling til at intet skulle bli forsømt for å gjøre oppholdet på Vardøhus så behagelig som mulig.

Hell reiste med en medhjelper fra Oslo 18. juli 1768 og kom til Trondheim 30. juli. Derfra reiste han med en jekt 22. august og kom til Vardøhus 12. oktober. Han brukte således 86 dager på turen fra Oslo til Vardø.

En av behagelighetene skulle da være en bedre postgang.

Postmester Alstrup fikk så i brev av 6. august 1768 i oppdrag å ordne med den utvidede postgang. Foruten nye ekspresser skulle han også tilsette en ekstra ekspresse ved Vardøhus, som skulle være forhånden, når professor Hell hadde bruk for ham. Ekspressene skulle gå hver sjettede uke, altså 8 ganger året, og han måtte sørge for at de gikk regelmessig og hurtig.

Etter å ha undersøkt saken svarte så Alstrup 20. august og fikk igjen brev av 10. september fra Generalpostamtet hvor den gamle lekse om de tilforn bevilgede 120 rdl. og det tap, som ble påført postkassen, ved at de nye ekspresser forlangte 40 rdl. for turen til Vardøhus, ble gjen tatt. Men når det under de forhåndenværende omstendigheter ikke kunne gjøres på annen måte, måtte han ordne det best og billigst mulig i hans kongelige majestets tjeneste. Brevet sluttet slik:

«Hr. Postmester maatte altsaa indbetale: om han disse 2.de nye Ekspresser haver antaget, samt hvad Acordt han med dennem haver gjort, og hvorledes de gamle Expresser for Eftertiden, i Henseende til de av hannem ommeldte Orden og Tour kan komme til at afgaae fra Trundhiem i Begyndelsen af næste Maaned, og saaledes fremdeles en Exprese hver 6.te Uge.

Og hvad Expressernes Betaling angaaer, da naar han tilmelder os hvad samme efter nøyeste Betingning maatte blive, skal hannem derom nærmere Ordre til deres Betaling blive tillagt. Endeligen hvad de forlangte 2 a 3 nye Postvedsker til de Nordlandske og Findmarkske Breve betræffer, da maa han samme forsvarligen lade forfærdige, og efter nøyeste Betingning den derover erholdte Reigning indsende, da hannem vores Approbation til Betaling skal vorde meddelt.»

Etter postmester Alstrups innberetning skrev så Generalpostamtet til ham påny 22. oktober, og der ble da betalingen presisert nærmere. Ekspressene skulle få 28 rdl. for turen til Alta og 7 rdl. derfra til Vardøhus, og han fikk ordre om å utgiftsføre beløpene kvartalsvis i sine regnskaper. Samtidig fikk han tilsendt en trykt plakate med avgangstidene fra Trondheim. Denne skulle slås opp på postkontoret, og forøvrig skulle avgangstidene kunngjøres best mulig.

Hermed begynte så den nye postgang i begynnelsen av oktober 1768 med 8 turer for året.

Imidlertid hadde postmester Alstrup ikke meldt om den nye postgang til stiftamtman von Grambou i Trondheim. Denne, som sa at han hadde lest om den i «Berlingske Tidende», ble rasende som rimelig var over denne tilsiktede tilside-settelse, og skrev en klage over postmesterens opptreden samt en lang innberetning om den elendige postordning til Hans Høygrevelige Excellence, Geheimeråd og Obersekretaair i kanselliet, greven av Thott. Denne klage og innberetning gjorde nok virkning, for allerede i slutten av oktober ble både stiftamtmannen og postkontrollør Schancke anmodet om å sette fram forslag til forbedringer i postgangen. Det resulterte også i at Generalpostamtet etter Hells tilbakekomst fra Vardøhus ikke våget å sette postgangen tilbake, men til og med framhevet postbøndenes

lille betaling og de slette kår folket levet under, og at her ville en bedret postgang være til stor hjelp for landsdelen.

Mange alvorlige henstillinger ble sendt inn til Generalpostamtet, bl. a. fra amtmannen i Nordlandene, som i brev av 29. mars 1769 varmt talte postbøndenes sak og anmodet om å få betalingen for postførselen forhøyet på grunn av den utvidede postgang, da det ellers var å frykte at de ville nekte å føre posten. Han sluttet med:

«Som jeg og paa den fattige Almues og samtlige Betienters Vegne implorerer om deres Excellenses naadige og Høytærede Herrers Hielp efter den udkomne Placat at de see Nordlandspostens fastsatte Gang bragt til en fuldkommen Varighed i Fremtiden, hvorved Correspondansen befordres med mere Promptid for de Handlende og Kongl. Affaires især Justissagers hastige Expedition, da især Delinqventsager, formedelst den sjeldne og irregulære Postgang har staaet hen i 5 a 6 Aar, i hvilken Tid Almuen har vært nødt til at continuere med Vagthold, som har hindret dem i deres Næringsbrug, og derhos Omkostningerne de fleste tider opløbet til en Summa, som man har kundet sætte i Ligning med et maadeligt extra Paabud.»

En alvorlig anklage mot de styrende, en anklage som postkontrollør Schancke tidligere hadde satt fram i sin innberetning og nærmere påvist.

Etter at det så var blitt bestemt at postgangen også etter Hells reise fra Vardø skulle fortsette med 8 ganger året, fikk postmester Alstrup tilhold om å gi stiftamtmannen i Trondheim alle mulige opplysninger om posten og postgangen, når forandringer inntraff eller når stiftamtmannen krevet det. Den myndige Alstrup ville nemlig helst ordne med posten selv uten stiftamtmannens innblanding.

Postkontrollør Schancke fikk i oppdrag å beregne dens kostende.

Resultatet ble at posten skulle gå hver sjette tirsdag kl. 12 fra Trondheim over land til Bindal som før og videre sjøvegen oppover. 3 ekspresser skulle utføre turen til Talvik i Alta, og derfra skulle 2 vekselvis utføre turen til Vardøhus.

Betalingen ble i desember 1771 fastsatt til 28 rdl. for turen gjeldende fra 1768,

H. Excellents
Høy-Edle oc Welbaarne Hr. Peter
Retz til Tygestrup, Ridder Kongl.
May: Rigs Raad og Cantzeler, President
i det Cantzeli Collegio, Assessor i det Collegio Status,
och Befalingsmand offuer Hadeland, Offuer Rom-
merige, Bispeherred, och Ringerige Ampter,
min Høytærede Ven, Kiøbenhavn.

H. Excellents Høy-Edle oc Welbaarne Hr. Peter Retz til Tygestrup, Ridder, Kongl. May: Rigs Raad oc Cantzeler President udj Cantzeli Collegio, Assessor udj Collegio Status, och Befalingsmand offuer Hadeland, Öffre Romerige, Buscherud, och Ringerige Ampter, min Høytærede Ven, Kiøbenhavn.

og etter at kongen hadde bifaldt den nye ordning i 1776 ble lønnen til finnmars-ekspressene etter varm anbefaling fra amtmann Fjeldsted i Finnmark fastsatt til 10 rdl. for turen. Postbøndene fikk sin lønn forhøyet til 2½ rdl. for milen pr. år og dessuten 1 rdl. året for hver postgård til anskaffelse og vedlikehold av båtene.

I en plakat av 21. april 1777 angående den nordlandske og finnmarske post ble så dette nærmere presisert i 6 paragrafer. Foruten de nevnte bestemmelser inneholdt § 2 bestemmelse om at,

«Postbønderne skal være forpligtede at holde forsvarlig Skyds i Beredskab paa de Tider Posten er forventendes, ligesom at skydse forefaldende Extra-Poster for de sædvanlige Skyds-Penge, imod Post-aabnernes Attest, om Skydsens Længde og hvor mange Mand dertil ere brugte.» Og i § 3 bestemtes at de ikke fikk lønnen utbetalt «førend der for alt er aflagt god Rigtighed, samt om Reiserne, hvad derpaa til Oplysning eller Forbedring kunde være iagttaget, er gjort en skriftlig Beretning som af Postmesteren i Trundhiem i Henseende til Touren imellem Trundhiem og Altengaard, i Henseende til den Tour imellem der og Wardøhuus, til General-Post-Amtet straxen efter hver Reise er endt, maa indsendes.» § 4 inneholdt bestem-

melse om at de skulle avlegge ed til Generalpostamtet og skulle straffes om de var utro eller handlet svikaktig eller var etterlatende i tjensten.

§ 5 bestemte at det skulle beskikkes poståpnere i ruten og at ingen kongelig sivil, militær eller geistlig betjent kunne unnslå seg hvis han bodde bekvemt i rutene og ble anmodet om å overta stilling som poståpner. § 6 inneholdt omtrent det samme som etterfølgende § 7 i poståpnerinstruksen.

Med samme plakat fulgte så portotakstene for Nordnorge. Foruten at portosatsene var angitt til og fra de forskjellige fogderier, var det en tilføyelse for brev som ble befordret i hvert fogderi: Under 2 mil var portoen 1 sk., fra 2—5 mil var den 2 sk. og fra 5 mil og derover 3 sk. Disse mange satser var selvfølgelig høyst vanskelige å greie og ga naturligvis årsak til forviklinger og bry med regnskapene.

Før denne forordning ble utstedt ble det innhentet uttalelser fra autoritetene i Nordnorge, og foruten amtmennene sendte også sorenskriver Schjeldrup i Talvik inn et forslag, som dog var av mer lokal art. Amtmennene ville merkelig nok ikke ha poståpnere, de mente at ekspressene kunne overta arbeidet med postens ekspedisjon på stedene. (Forts.)

EN OVERSIKT OVER, OG NOEN OPPLYSNINGER OM TSJEKKOSLOVAKIAS FRIMERKER ETTER FRIGJØRINGEN

Av JARLE O. STENSDAL

Når en nå tenker tilbake på de siste frimerker de mellom- og øst-européiske land sendte ut før Hitlers legioner brøt inn over deres grenser, så kan en ikke annet enn bli slått av at der hviler en viss makaber ironi over dem.

Østerrikes siste merke var et såkalt «lykkønskingsmerke» for nyttårskorrespondansen. Polen feiret 25 års dagen for opprettelsen av den første polske legion, og Tsjekkoslovakia republikkens 20-årige beståen.

Da frihetens time endelig slo, valgte Tsjekkoslovakia ikke bare å anse alle merker utstedt av tyskerne i det såkalte «Protektorat Böhmen und Mähren» som seg uvedkommende, men det nektet også å anerkjenne som postalt gyldige alle de provisoriske utgaver som så dagens lys i forskjellige byer ettersom befrielsestropene rykket fram. Antallet av disse provisoriske utgaver anslås til ca. 130, hvorav ca. 100 i Böhmen, 30 i Mähren og Schlesia og 1 i Slovakia. (I byen Skalica, 2 verdier.) Disse utgavene besto delvis av overstemplede Hitlermerker, delvis av nye merker med den tsjekkiske løve i mer eller mindre fantasifulle gjengivelser. Hitlers ansikt ble selvfølgelig maltraktert på alle måter, med skråstreker på kryss og tvers, og i en utgave i Caslar-Tschaslan, forsvant han under en stor sovjetstjerne.

De provisoriske utgaver var for en dels vedkommende utgitt etter ordre av de lokale nasjonale råd, andre var rene svindelegutgaver, utgitt for å høste profitt blant frimerkesamlere. Den serie som ble utgitt i Olomouc (Olmütz) var ganske sikkert en bona fide utgave. Merkene ble solgt på postkontorene i Olomouc, og der finnes mange av dem på ekte postbehandlede brev. Postverket nektet imidlertid også å anerkjenne denne utgave, og det overleverte det beløp som var innkommet på salget — k. 733 249.40 — til Nasjonal-

komiteen i Brünn for klart å presisere at den ikke anså beløpet som innbetalt porto.

En av de første ting den tsjekkiske regjering gjorde da den i april 1945 slo seg ned i Kosice, var å beslutte at protektoratets frimerker skulle være gyldige i 8 dager og at portoen etter denne frist skulle avgjøres ved kontant betaling inntil nye frimerker forelå. Den ovennevnte frist var noe lengre i den slovakiske del av landet, idet denne som egen «stat» hadde frimerker uten Hitlers portrett.

Det lå nokså nær at de første merker måtte bli preget av takknemligheten mot Sovjet-Russland for hjelpen ved befrielsen. På denne tid var Prag ennå ikke falt. Den første serie besto av 7 verdier med to motiver. Det ene var en sovjetrussisk soldat i profil, tegnet av Leo Gajdzize, det annet to hender i håndtrykk mellom det tsjekkiske og det sovjetrussiske flagg, tegnet av J. Gajzer.

1945.	1.	1.50 k. rosa	opplag	353 400
	2.	2.00 » lakkrød	»	1 924 560
	3.	5.00 » skiffergrå	»	480 960
	4.	6.00 » blå	»	615 600
	5.	9.00 » oransje	»	604 610
	6.	13.00 » lys brun	»	602 580
	7.	20.00 » blå	»	369 120

Merkene ble trykt i offsett i trykkeriet Wiko i Kosice. Verdiene 2.00, 5.00 og 6.00 var utagget, de øvrige gjennomstukne. Ark à 120 stk. Verdiene 1.50, 5.00, 6.00, 9.00 og 13.00 forekommer i 4 typer.

Til minne om president Benes' heimkomst ble verdiene 2.00, 5.00 og 6.00 k. utgitt i blokk. Denne ble trykt i offsett i trykkeriet Neografie i Turc. Sv. Martin. Format 139 x 120 mm. Merkene er utaget. Merker klipt ut av blokken forekommer ofte. De atskiller seg fra nr. 2, 3 og 4 ved det olivenfargete undertrykk.

1945.	8.	2.00 k. lakkrød	} med lyst olivenfarget undertrykk, opplag 595 300.
	9.	5.00 » skiffergrå	
	10.	6.00 » blå	

Den følgende serie inneholder verdier som utfyller den foregående series. Dens motiv er det tsjekkiske våpen tegnet av L. Csadera.

1945.	11.	50 h. mørk olivengrønn	12 604 000
	12.	1.00 k. purpur	6 760 000
	13.	1.50 » karmin	13 171 800
	14.	2.00 » mørk blå	10 914 000
	15.	2.40 » lys brun	6 726 000
	16.	3.00 » mørk brun	6 849 000
	17.	4.00 » svartgrønn	2 948 000
	18.	6.00 » fiolett	6 171 000
	19.	10.00 » svartbrun	2 158 000

Disse merker ble trykt i Bratislava, delvis i trykkeriet Andrej, delvis i trykkeriet Grafia. Alle verdier ble trykt i Grafia, men verdiene 50 h., 1.50 k., 2.00 k., 3.00 k. og 6.00 k. ble også trykt i Andrej trykkeriet. Det oppsto derfor to typer. Merkene av type 1 (Andrej) ble trykt i ark à 100 merker. Avstand mellom merkene $4\frac{3}{4}$ mm. Tynt papir, regelmessig raster. Merkene av type 2 (Grafia) ble trykt i ark à 200 merker. Avstand mellom merkene 4 mm. Tykkere papir, fint, regelmessig raster. Alle merker er utaget.

Etter Prags erobring ble utsendt en serie i hellerverdiene i det gamle motiv fra før krigen med lindebladene, tegnet av professor A. Schaumann. Verdiene fra 10 h. til 50 h. er utført i dyptrykk og har takking 14, verdiene fra 80 h. til 500 h. er utført i ståltrykk og har takking $12\frac{1}{2}$. 60 h. er utført både i dyptrykk og i ståltrykk.

Dyptrykk:

1945.	20.	10 halern svart	20 000 000
	21.	30 » brun	55 000 000
	22.	50 » mørkgrønn	55 500 000
	23.	60 » blå	85 100 000

Ståltrykk:

24.	60	halern blå	26 800 000
25.	80	» mørk oransje	11 800 000
26.	120	» karminrosa	110 000 000
27.	300	» lillabrun	21 400 000
28.	500	» grønn	20 450 000

Allerede før befrielsen av landet hadde den tsjekkiske regjering latt trykke to frimerkeutgaver i utlandet, den ene i Moskva, den annen i London.

Moskvautgaven besto av 6 verdier som alle hadde et portrett av den tidligere president Masaryk, likt det som ble benyttet for utgaven fra 1935. Merkene er trykt i dyptrykk, takket $12\frac{1}{2}$.

1945.	29.	5 haleru mørk fiolett.
	30.	10 » mørk gul.
	31.	20 » mørk brun.
	32.	50 » grønn.
	33.	1.00 k. rødbrun.
	34.	2.00 » svartblå.

Londonutgaven besto av hele 16 verdier. Den ble trykt hos De La Rue i ståltrykk. Ark à 100 merker, takking $11\frac{1}{2} \times 12\frac{3}{4}$. De 8 første verdier har portretter av tsjekkiske soldater og offiserer som falt i verdenskrigen. På de 8 følgende verdier gjentas disse portretter.

1945.	35.	5 haleru skiffergrå.
	36.	10 » brun.
	37.	20 » rød.
	38.	25 » mørk rød.
	39.	30 » fiolett.
	40.	40 » »
	41.	50 » mørk grønn.
	42.	60 » mørk fiolett.
	43.	1.00 kc. rød.
	44.	1.50 » karmin.
	45.	2.00 » blå.
	46.	2.50 » mørk fiolett.
	47.	3.00 » mørk brun.
	48.	4.00 » lys fiolett.
	49.	5.00 » mørk grønn.
	50.	10.00 » blå.

5 haleru og 1 kc. *Kaptein Pravoslav Ridky*, født i Moravska Ostrava. Deltok i et tsjekkisk regiment under kampene i Frankrike i 1940, evakuerte til England og ble kommando-offiser for en rekognoseringsavdeling. Ble overført til den 8de britiske armé i Nord-Afrika som observatør og tankeksperter. Ble såret 19. november 1942 med granatsplinter, men vendte snart tilbake til sine plikter og ble drept den 18. januar 1943 i Cyrenaica. Portrettet er reproduisert fra et amatør-bilde tatt i England og forestiller kaptein Ridky idet han kysser en fane, forært regimentet av tsjekker i London.

10 haleru og 1.50 kc. *Major Dr. Miroslav Novak*, født i 1907, sønn av den kjente forfatterinne Terezie Novakova. Det lyktes ham å komme ut av landet i 1940. Han tjenstgjorde i saniteten, innehadde den tsjekkiske tapperhetsmedalje av 1. klasse og ble drept ved en bilkollisjon den 7. januar 1944.

20 haleru og 2.00 kc. *Kaptein Ota Javros*, den første tsjekkiske soldat som oppnådde tittelen «Sovjetfederasjonens helt». Han ble tildelt de 3 høyeste sovjetordener og ble drept i kampene ved Sokolovo i 1943.

25 haleru og 2.50 kc. *Premierløytnant Stanislav Zimprich*, født i Havlickuv Brod i Böhmen. Han tjenstgjorde som flyger i England og ble drept under kampene der. På bildet bærer han den franske fremmedlegions uniform.

30 haleru og 3.00 kc. *Premierløytnant Jiri Kral*, mistet livet under tjenstgjøring

i R.A.F. i England. På bildet bærer han det franske flyvåpens uniform.

50 haleru og 5.00 kc. *Sersjant Josef Gabcik* var en av de fallskjermssoldater som likviderte Tsjekkoslovakias bøddel, Reichprotektor og SS General Heydrich. Gabcik ble drept i Prag under kampene der med Gestapo.

60 haleru og 10.00 kc. *Soldat Frantisek Adamek* i britisk tropeuniform. Han ble drept nær Tobruk under det nord-afrikanske felttog.

Til minne om den slovakiske reisning den 28. august 1944 utkom en serie frimerker på 1-årsdagen den 28. august 1945. Verdiene 1.50 k. og 2.00 k. er tegnet av Stefan Bednar, 4.50 k. og 5.00 k. av Viliama Chmela og 4.00 k. av Ludovita Vargy. Trykt i dyptrykk i trykkeriet «Neografii» i Turs. Sv. Martin. Takket 10¼.

1945.	51.	1.50 k. rød.
	52.	2.00 » blå.
	53.	4.00 » brun.
	54.	4.50 » fiolett.
	55.	5.00 » grønn.

1.50 k. merket viser Sovjet-Russlands, Englands, Sambandsstatenes og Tsjekko-

slovakias flagg. 2.00 k. verdien parti fra Banska Bystrice samt datoen 28/8 1944, dagen for opprettelsen av det slovakiske nasjonalråd. 4.00 k. verdien viser panservognregimentets kaserner i Turs. Sv. Martin samt en soldat og en heimefrontmann som rekker hverandre hånden. 4.50 k. viser slottet i Skablin, hvor heimefronten hadde sitt hovedkvarter før kampene begynte. 5.00 k. verdien viser en væpnet heimefrontmann ved slottet Strecno. Det var her de første kamper med tyskerne fant sted.

Disse merker ble også utgitt i en større illustrert blokk, format 148 x 210 mm. Merkene er utakket, men takkene er tegnet til. Trykt i dyptrykk i trykkeriet «Neografii». Tegningen rundt merkene utført av S. M. Kraker.

1945. 56/60. Som nr. 51/55, utakket i blokk.

Blokken ble solgt for 50.00 k. som tilfalt et fond for de falnes etterlatte. Blokken ble ikke solgt i den tsjekkiske delen av landet.

Ved årsskiftet 1945/46 utkommer en ny bruksserie som skal avløse alle foregående — med portretter av president Masaryk, president Benes og general Stefanik etter tegninger utført av kunstneren Jindra Schmidt. Verdien 50 og 80 h. samt 1.60 og 15 k. er utført i dyptrykk, takking 14. De øvrige verdier er utført i ståltrykk, gravør Jindra Schmidt, takking 12½.

- 1945/46. 61. 30 h. lilla.
62. 50 » brun.
63. 60 » blå.
64. 80 » mørk grønn.

65. 1.20 k. karmin.
66. 1.20 » lys lilla.
67. 1.60 » grønn.
68. 2.40 » lys lilla.
69. 3.00 » lilla brun.
70. 4.00 » blå.
71. 5.00 » grønn.
72. 7.00 » grå.
73. 10.00 » svartblå.
74. 20.00 » brun.

Den 17. september 1945 ble der avholdt en student verdenskongress i Prag. Til minne om denne begivenhet ble der utgitt 2 frimerker etter tegning av professor J. Sejpka, gravert av J. Goldschmied. Trykt i ståltrykk i trykkeriet «Ceska Graficka Unie». Takking 12½.

75. 1.50 + 1.50 k. karmin.
76. 2.50 + 2.50 » blå.

Den 28. november 1945 var det 250 år siden den tsjekkiske nasjonalhelt Jan Sladky-Kozina ble henrettet i Pilsen. Ved dette høve ble der utgitt to merker tegnet av professor J. Sejpka, gravert av J. Goldschmied. Tegningen viser statuen av Jan Sladky-Kozina av den tsjekkiske billedhogger Frantisek Hosek. På venstre side tårnet i en befestet Chod-by, til høyre tårnet på hovedkirken i Domazlice. Trykt i ståltrykk i «Ceska Graficka Unie», i ark à 100 merker, takking 12½.

77. 2.40 k. karmin.
78. 4.00 » blå.

Bakgrunnen for dette merke er et interessant kapittel i den tsjekkiske historie. Så langt sagnet går tilbake levde der ved den vestlige grense av Böhmen en klan av frie bønder som kaltes Chods og som ikke anerkjente noen annen øvrighet enn Kongen. I gamle dager var fjellkjeden Sumava dekket med skog, og bare få veier førte over grensen. Det var Choddene oppgave å vokte denne grensen mot plutselige angrep fra Tyskland og å holde fjellpassene til Kongens tropper kom til unnsetning. De var militært organisert, og på flagget sitt hadde de hodet av en vakthund. Den tsjekkiske Boy-Scout bevegelse har adoptert dette emblemet, og det passer jo godt med bevegelsens motto: Vær beredt. For Choddene var beredt, og mange slag fant sted på deres område. Mange böhmiske konger ga dem kongelige privilegier som takk for vakttjenesten. Disse privilegier ble samlet i den såkalte «Majestaty», og blant dem var også garantien for frihet fra enhver slags avhengighet av noen adelsmann.

Etter slaget ved Bila Hora nær Prag i 1620 mistet de land som lå under den böhmiske krone sin uavhengighet, og 21 tsjekkiske adelsmenn ble hengt som opprørere foran rådhuset i Prag etter ordre av Ferdinand av Habsburg. Den såkalte «Kontrareformasjon» begynte, og en stor del av den tsjekkiske adel drog i landflyktighet, da den ikke ville oppgi sin protestantiske tro. På samme tid ble Böhmen oversvømmet av griske adelsmenn, for det meste tyskere, som takket være de tjenester de hadde ytet den habsburgske keiser, ble belønnet med de landflyktiges konfiskerte eiendom.

Det kom slik til å hende at prins Lichtenstein på vegne av keiseren ga Chodklanen i pant til en viss Wolf William av Lamminger. Choddene protesterte og henviste til sine eldgamle privilegier, men alt de oppnådde etter 10 års anstrengelser var at de den 2. desember 1630 ble solgt som arvelig gods til Lamminger. Fra denne dag daterer seg den berømte kamp for privilegiene, kjent under navnet av Chodoppstanden. Kampen ble ledet meget dyktig i 65 år på en måte som vi i dag ville si var innen lovens ramme. Men det endte til slutt i et virkelig opprør som måtte undertrykkes med soldater. En streng rettergang fulgte, og den 28. november 1695 ble opprørets leder, Jan Sladky-Kozina fra

Ujedzd, hengt utenfor Pilsens bymur. I henhold til sagnet sies det at Kozina ropet til Lamminger, som var tilstede ved hengen, at innen ett år og én dag skulle han møte for Guds domstol. Det være seg som det vil, men innen ett år og én dag døde Lamminger av slag.

Dette er bare en liten episode fra tsjekkisk historie, og i sin tid var den bare av lokal interesse. Det var det tsjekkiske folks siste kamp for friheten på 200 år. Men lengselen etter frihet døde ikke, og tsjekkerne ventet bare på tidens fylde.

Til minne om 1-årsdagen for oppstanden mot tyskerne ble der den 5. mai 1946 utgitt 2 merker etter tegning av J. Manéza, gravert av Jindra Schmidt, takket 12½.

1946. 79. 2.40 + 2.40 k. karminrød.
80. 4.00 + 6.00 » blå.

Med denne utgave innføres igjen merkene med talong fra før krigen. Hvert ark inneholder 12 kuponger, 6 på høyre side og 6 på venstre. Hver talong har tegning av en lindekvast og teksten: Pravda viteze. Kveten 1945—1946. (Sannhet seirer. Mai 1945—1946.) Merke nr. 80 ble også utgitt i blokkform, utakket, format 70 x 91 mm og med samme tekst som på talongene.

1946. 81. 4.00 + 6.00 k. blå, utakket i blokk.

Det er to typer av denne blokken:

Type A: Avstand fra merket til ordet Kveten 7¼ mm.
Type B: Avstand fra merket til ordet Kveten 9¼ mm.

Til minne om 90-årsdagen for forfatteren og journalisten Karel Havlicek Borovskys død den 29. juli 1946 ble der utgitt et erindringsmerke. Tegningen er en gjengivelse av at originalt daguerrotyp-

bilde av Borovsky, bearbeidet og gravert av Jindra Schmidt. Ark à 100 merker, takket 12½.

1946. 82. 1.20 k. svartgrønn.

Karel Havlicek Borovsky ble født den 21. oktober 1821 og døde 29. juli 1856, bare 35 år gammel. Når en har valgt et så usedvanlig jubileum som 90 år, så skyldes dette selvfølgelig at hans person og hans gjerning er aktuell igjen i den foreliggende situasjon.

I revolusjonsårene 1848 og 1849 kjempet han ikke med våpen i hånd, men med sin intelligens. Han var nær tilsluttet den tsjekkiske historiker Palacky og hans liberalistiske orientasjon, som la sterk vekt på det nasjonale, og han framholdt disse synspunkter i sin avis «Narodni noviny» (Nasjonalavisen). Ved den reaksjon som fulgte i 1850—51 kom Borovsky automatisk i opposisjon til den østerrikske regjering. Han ble arrestert og satt fengslet i Brixen i Tyrol, et opphold som viste seg å skulle bli fatalt for hans helse.

Som journalist hadde han for en stor del å arbeide med hverdagslige problemer som vi i dag smiler av. Hans satiriske skriverier om de bestående forhold gjorde ham imidlertid til et symbol for radikale opposisjonstendenser. Hans beundrere blant studentene spredte hans ry som en fryktløs motstander av regjeringen i Wien til de minste landsbyer, hvor alt han skrev ble lest med begeistring.

For det tsjekkiske folket er Karel Havlicek Borovsky inkarnasjonen av den fryktløse kamp for den nasjonale frihet og for pressens frihet.

Til den nasjonale frimerkeutstilling i Brünn ble der utgitt en blokk. Merket viser tårnet på rådhuset i Brünn, tegnet av J. C. Vondrous, gravert av Jindra Schmidt. Format 69 x 89 mm, utakket.

1946. 83. 2.40 k. mørk rød.

Merkets pålydende var 2.40 k., men det ble solgt for 10.00 k.

Den samme tegning i en litt endret utførelse ble benyttet noe seinere på året til et alminnelig frimerke. Samtidig ble også utgitt et merke i verdien 7.40 kcs., også tegnet av C. Vondrouse og gravert av Jindra Schmidt. Merkets motiv er et parti fra Hodonin, Masaryks fødeby. Begge merker er trykt i ståltrykk og takket 12½.

1946. 84. 2.40 kcs. karminrød.
85. 7.40 » lys fiolett.

For til en viss grad å fjerne det kinkige minoritetsspørsmål som hadde vært årsak til så mange tvister, foregikk der i 1946 en utveksling av ungarske og slovakiske folkeelementer. Til minne om denne begivenhet og til inntekt for de hjemvendende ble der den 15. oktober 1946 utgitt en serie på 3 merker tegnet av Aurela Kajlich, trykt i dyptrykk i trykkeriet «Pravda» i Bratislava. Takket 14.

1946. 86. 1.60 + 1.40 kcs. brun.
87. 2.40 + 2.60 » rød.
88. 4.00 + 4.00 » blå.

Den 28. oktober 1946 utkom 4 merker med president Benes' portrett, tegnet av professor Max Svabinsky og gravert av Jindra Schmidt. Trykt i ståltrykk, takket 12½.

1946. 89. 60 heller mørk blå.
90. 1.60 kcs. mørk grønn.
91. 3.00 » mørk rød.
92. 8.00 » mørk brun.

I Tsjekkoslovakia hadde også krigens ødeleggelser vært meget store, og regjeringen hadde lagt an en 2-årsplan for gjenreisningen. For å propagandere for denne plan ble der utgitt 3 merker den 1. januar 1947. Merkene er tegnet av ingeniør og arkitekt L. Horak og gravert av Jindra Schmidt. Trykt i ståltrykk og takket 12½. Merkenes talonger bærer innskriften: To års arbeid, to trinn mot velstand.

1947. 93. 1.20 kcs. grønn.
 94. 2.40 » rød.
 95. 4.00 » blå.

Til minne om 950-årsdagen for biskop Adalberts død ble der den 23. april 1947 utgitt en serie på 3 merker etter tegning av K. Dvorak. Gravert av Jindra Schmidt. Trykt i ståltrykk i Statstrykkeriet.

1947. 96. 1.60 kcs. svart.
 97. 2.40 » rød.
 98. 5.00 » grønn.

St. Adalbert er en stor personlighet fra den tsjekkiske histories tidligste tid og er kjent som en framstående representant for tsjekkisk kultur i den romanske periode og som missjonær i Ungarn, Polen og Preussen.

Allerede fra ungdommen av hadde St. Adalbert lyst til å reise, og han forbedret seg for den misjonsvirksomhet som

han viet sitt liv. Straks han hadde avsluttet sine studier i Magdeburg, drog han til hjemlandet og forsøkte der å få innført de strenge moralske prinsipper som han selv hevdet. Han kjempet stadig for dette, men med lite hell. Han ble valgt til biskop Detmars ettermann, men deretter drog han til Verona i Italia. Her overrakte erkebispem av Mainz ham bispestaven. Fra Verona reiste han til Rom, hvor han slo seg ned i St. Bonifacius' kloster.

Hit sendte tsjekkerne to prester, Kristian og Radl, for å be St. Adalbert om å vende heim. Det var imidlertid bare på Pavens innstendige anmodning at han sammen med 12 benediktinermunker i året 992 vendte tilbake til Böhmen og grunnla det første benediktinerkloster i Brevnov.

Det er mange minner om St. Adalbert i Tsjekkoslovakia. I Milavci er det en kilde som heter St. Adalberts kilde, og det er et sagn om denne som sier at St. Adalbert lå og sov ved den, da en gjetergutt med en flokk sauer kom forbi. Guttet tok hornet sitt og blåste i øret på den sovende St. Adalbert. Sagnet sier at Gud straffet gutten ved å gjøre ham døv, og fra den dagen ble det aldri blåst horn i byen. Den tsjekkiske maleren Luxa har benyttet dette sagn som motiv til dekorasjoner av kirken i Milavci.

På roten av en stor eik i Libakovice sees fotsporene etter St. Adalbert, og i St. Adalberts kapell i Drahek oppbevares også en stein med fotsporene hans.

Den siste reisen hans brakte ham martyrdøden. Han spurte prins Boleslav om et skip for å dra til Preussen. Her ble han fanget, torturet og drept av de hedenske prøyssere i året 997. Hans lik ble kjøpt av prins Boleslav og brakt heim. Han ble begravd i Hnezdno katedralen i 1038.

På 5-årsdagen for tyskernes rasering av landsbyen Lidice utkom der 3 merker med to motiver. Det ene av dem, som er benyttet for 1.20 kcs. og 1.60 kcs. merkene, er tegnet av professor K. Svolinsky og er vel et av de eiendommeligste merker som noensinne har sett dagens lys. Tegningen på den tredje verdi er laget av professor J. Kaplicky. Alle merker er gravert av Jindra Schmidt, trykt i ståltrykk og takket 12¼.

For disse merkers vedkommende henviser jeg til en artikkel jeg skrev i tids-

skriftets juninummer i fjor, dengang merkene kom ut.

1947. 99. 1.20 kcs. svart.
100. 1.60 » svart.
101. 2.40 » rød.

I anledning av den demokartiske ungdoms verdenskongress i Prag fra 20. juli til 17. august 1947 ble der utgitt 2 merker tegnet av professor Josef Lieslev og gravert av Jindra Schmidt.

1947. 102. 1.20 kcs. brunrød.
103. 4.00 » mørk blå.

Det kan være ganske interessant å høre hva det tsjekkiske frimerkesalg til samlere skrev i sitt sirkulære ved merkenes utgivelse: «Ungdommens verdenskongress som organiseres i Prag fra 20. juli til 17. august av La Fédération Mondiale de la Jeunesse Démocratique er en viktig begivenhet for dette samband og markerer et avgjørende trinn i dens utvikling. Denne kongress vil gi de unge høve til å vise hva de har nådd på de forskjellige områder — undervisning, arbeid, livsvilkår, kunst, kultur og vitenskap. Den vil være ungdommens vektige bidrag til verdens fredslengsel. Den vil forsterke det samhold og det vennskap som allerede eksisterer mellom ungdom av forskjellig nasjonalitet, rase, religion og politisk oppfatning. Under denne kongress vil ungdom fra 63 land vise sin vilje til å delta i gjenoppbyggingen av verden og tilretteleggelsen av et lykkeligere levesett. Den vil utvikle vennskapet og forståelsen mellom nasjonene, for en dag å kunne se en fred som bringer hvert enkelt individ og hver enkelt nasjon mulighet for å utvikle seg fritt, anledning til å kjenne et lykkeligere og mere intenst liv.»

Det var en vakker introduksjon. Resultatet av kongressen ble imidlertid at Sambandet sprenget på grunn av kommunistenes utnyttelse av organisasjonen. Samtlige nordiske land bl. a. trakk seg tilbake.

Den 14. september 1947 var det 10 år siden republikkens store president Masaryk døde. I den anledning ble det utgitt 2 ualminnelig vakre frimerker:

1947. 104. 1.20 kcs. mørk grå.
105. 4.00 » blå.

Merkene ble tegnet av professor K. Svolinsky og gravert av Jindra Schmidt. Tek-

sten på arkets 12 talonger er: VERNI ZUSTANEME — Vi skal forbli trofaste — en henvisning til den ed Dr. Edvard

Benes avla på det tsjekkiske folks vegne ved Masaryks begravelse.

På 150-årsdagen for den slovakiske patriot Stepan Moyses fødsel, den 19. oktober 1947, ble der også utgitt 2 minnermerker:

1947. 106. 1.20 kcs. fiolett.
107. 4.00 » blå.

Merket er tegnet av K. Svolinsky og gravert av Jindra Schmidt.

Stepan Moyses ble født i Veseli i Slovakia den 24. oktober 1797. I 1829 ble han ordinert som prest, og han ble kjent som en fremragende predikant, lærer og venn av folket. Fra 1830 til 1847 var han professor ved det kongelige universitet i Zagreb, i 1848 ble han direktør for seminaret i Prespurk og i 1851 biskop i Banská Bystrica. I denne stilling nedla han et oppofrende arbeid for bispedømmet, de katolske skoler og for slovakisk kultur i det hele tatt.

På 30-årsdagen for den russiske oktoberrevolusjon — den 26. oktober 1947 — utkom to merker:

1947. 108. 2.40 kcs. rød.
109. 4.00 » blå.

Tegningen — som skal symbolisere friheten som har brutt sine lenker — er la-

get av Jaroslav Benda og trykt i dyptrykk i trykkeriet «Pravda» i Bratislava.

For i år hadde det tsjekkiske postverket planlagt en rekke nye merker:

1. I anledning av de 11te Sokolfestligheter i Prag, 3 merker.
2. —»— 600-årsjubileet for Karl den IVdes universitet, 2 merker.
3. —»— 100-årsdagen for landdagen i Kromeriz, 1 merke.
4. —»— 100-årsdagen for den slovakiske reisning i 1848.
5. —»— den tsjekkiske republikks 30-årsjubileum.
6. Aux enfants.

Hvorledes det vil gå med disse utgaver er ikke godt å si, men en kan vel gå ut fra at det blir visse forandringer.

Imidlertid ble posttariffene i Tsjekkoslovakia forhøyd fra 1. januar i år:

Porto for brevkort ble satt opp fra 2.40 kcs. til 3.00 kcs.

Porto for brev (20 gr) ble satt opp fra 4.00 kcs. til 5.00 kcs.

Porto for trykksaker opp til 50 gr ble satt opp fra 0.80 kcs. til 1.00 kcs.

En del frimerkeverdier måtte derfor forandre farge, og noen verdier med et nytt portrett av president Benes er nettopp kommet:

1948.	110.	1.50 kcs.	brun.
	111.	2.00 »	fiolett.
	112.	5.00 »	blå.

Merkene er utført i dyptrykk etter fotografi. 1.50 kcs. er trykt i Bratislava, de to andre i trykkeriet «Unie» i Prag.
(Forts.)

NY REDAKTØR

Som ny redaktør av tidsskriftet har Norsk Filatelistforbund ansatt H. Durban-Hansen, Oslo. Han overtar redaksjonen fra april måned.

NEW EDITOR

Owing to illness, Mr. Jarle O. Stensdal, editor of this journal for the last 5 years, has now resigned. The Association of Norwegian Philatelic Societies have appointed Mr. H. Durban-Hansen, Oslo, to replace him.

DET ENGELSKE POSTVERK FORANDRER POLITIKK

Med følgende li'ns krydrede artikkel kommenterer Stanley Gibbons det engelske postverks overraskende beslutning om å utgi 3 nye frimerkeserier i løpet av året:

«Det har blitt sterkt kritisert at det engelske postverk ikke feiret prinsesse Elisabeths bryllup med en spesiell minneserie, men det var i alle fall i tråd med den gamle politikk at frimerker er til for postalt bruk og at minneserier ikke er nødvendige.

Nå har imidlertid autoritetene gjort helomvending og annonserer 3 spesielle serier for dette år, en for det kongelige sølvbryllup (2½ d. og £1), en for de olympiske leker (2½ d., 3 d., 6 d. og 1 s.), og endelig en som bare skal selges på Kanaløyene «til slutten av 1948's ferisesong». Serien skal minne om befrielsen av Kanaløyene (1 d. og 2½ d.).

Sølvbryllupet er uten tvil en rimelig anledning for en spesiell serie. Internasjonal høflighet forlanger en olympisk serie. Men hvem kan forsvare serien for Kanaløyene når el Alamein og D-dagen gikk uten å bli minnet?

Og hva skal man si om £ 1 merket til sølvbryllupet og sammenkoblingen av Kanaløymerkene og ferisesongen?

Uten å spørre seg for har våre autoriteter øyensynlig svelget de fantastiske beretninger om enorme summer i dollar som skulle stamme fra spesielle frimerkeutgaver, og har bestemt seg for å slå seg sammen med Lichtenstein, Nicaragua og Paraguay til angrep på den amerikanske pung. De burde i alle tilfelle ha holdt sine fingre vekk fra sølvbryllups-serien og innskrenket handelsspekulasjonene til de andre to. Men nå er døren helt åpen. Øya Man vil sikkert anmode om å få en serie, og Blackpool og Brighton vil følge etter. Når det nye system har vart noen år, vil kanskje de samlere som så høyrøstet har ropt på nye britiske serier, måtte forene seg med sine venner i Belgia og andre steder og rope: Stopp, nok! Men da er det for seint. Seriene flommer ut som en tidevannsbølge, og deres ynkelige talemåter greier ikke å stemme opp for denne.»

Beslagleggelsen av Kong Haakon og Dronning Maud=frimerkene.

Postmuseets styrer, postinspektør E. Tommelstad, har gitt oss tillatelse til å offentliggjøre politirapporten angående denne sak. Samtidig offentliggjøres tyskernes korrespondanse seg imellom angående beslagleggelsen og salget av merkene.

267/1948 A.
To/Mo.

20. januar 1948.

Hr. oppdagelsesbetjent Gjørum,
Landssvikavdelingen,
Oslo politi.

5 802 701 Kong Haakon og Dronning Maud frimerker (ubrukte) til en samlet pålydende verdi av kr. 4 824 600.25 tatt av tyske okkupasjonsmyndigheter 8. april 1941.

Med henvisning til telefonkonferanse forleden dag tillater jeg meg herved å fremkomme med den skriftlige redegjørelsen som jeg lovte å avgi i sakens anledning.

Utpå kvelden den 25. september 1940 — etter at rikskommissær Terboven samme dag hadde holdt sin tale på plassen foran slottet i Oslo — henvendte en tysk tjenestemann som var knyttet til Reichskommissariatet, avdeling Telegraphenbevollmächtigte und Postbeauftragte in Norwegen, Oberpostinspektør Karl (Carl?) Lindner, bosted i Tyskland, Blankenese, ca. 15 km fra Hamburg hovedjernbanestasjon, seg til daværende nå avdøde postdirektør J. C. Aall med muntlig krav om at samtlige ved poststedene beroende frimerker av typene Kong Haakon og Dronning Maud øyeblikkelig skulle inndras av Poststyret.

Postdirektør Aall foranlediget følgende telegram sendt samtlige postmestre i landet samme kveld:

«Salg av Haakon merker og Maud merker opphører straks ved alle poststeder og hos frimerkeforhandlere. Beholdningen innsendes til frimerkeforvalteren snarest.»

Den følgende dag — altså 26. september 1940 — ble den til postdirektør Aall muntlig gitte ordre bekreftet ved brev fra Telegraphenbevollmächtigte und Postbeauftragte in Norwegen undertegnet av Mulzer. Herr Mulzers fornavn og bosted kjennes ikke, men en vet at han hadde tittel «Post-assessor». Lederen eller sjefen for tyskernes Post- og Telegrafavdeling het Herzer. Da han kom til Norge var han «Oberpostrat», men avanserte under oppholdet i Norge til «Ministerialrat». Hans bosted kjennes heller ikke, men en har kjennskap til at han i lang tid etter frigjøringen visstnok var leder for en såkalt «Arbeitsstab Herzer». Denne «Arbeitsstab Herzer» holdt visstnok til i Oslo Telegrafbygning, hvor herr Herzer også hadde sine kontorer i okkupasjonstiden som sjef for tyskernes Post- og Telegrafavdeling (underavdeling av Reichskommissariatet).

Fra postkontorene rundt i landet innkom til Poststyret i tiden etter de beholdninger kontorene hadde av de nevnte Kong Haakon og Dronning Maud frimerker. Sammen med det opplaget av samme slags merker som ennå berodde på lager hos Postverkets frimerkeforvalter i Poststyret androg antallet av frimerker seg til 5 802 701 til pålydende verdi av kr. 4 824 600.25.

Oberpostinspektør Lindner gikk daglig i Poststyret. Han fungerte som Telegraphenbevollmächtigte und Postbeauftragte særlige «Overoppsynsmann» med Poststyrets virksomhet under krigen. En av dagene like etter frimerkeinn- dragningen i september 1940 meddelte han nåværende byråsjef C. W. O. Larsen, Poststyret, at hensikten med inndragningen var å søke den norske valutas stilling bedret ved salg av de inndratte frimerker i utlandet. Byråsjef Larsen lot ham forstå at slikt sludder måtte han ikke prøve å innbille ham. Lindner uttalte da at han ville forsøke å bevege Reichskommissariatet til å la kravet falle.

De inndratte frimerkene ble beroende i Poststyret utover høsten og vinteren 1940/1941, altså i norsk varetekt.

De tyske myndigheter forlangte oppgave over antallet og verdien av de inndratte frimerkene samt opplysninger om hvor de var lagret. Dette måtte en gi.

Salg og kjøp hos frimerkeforhandlere m. v. av brukte (stemplete) Kong Haakon og Dronning Maud frimerker ble ikke undergitt restriksjoner hverken fra tysk hold eller norsk nasi-politihold. Omsetningen var helt fri.

Ved brev av 3. april 1941 fra Telegraphenbevollmächtigte und Postbeauftragte in Norwegen undertegnet av sjefen, daværende Oberpostrat Herzer, ble samtlige foran omhandlede frimerker forlangt avlevert pr. omgående til Dienststelle des Reichskommissariats, Storthing, Zimmer 102.

Postdirektør J. C. Aall gjorde henvendelse til daværende generalsekretær Per Prebensen, Handelsdepartementet, som Postverket den gangen sorterte under, og herr Prebensen (som nå er norsk ambassadør i London) foretok en personlig henvendelse til sjefen for Hauptabteilung Verwaltung ved Reichskommissariatet for å forpurre beslagleggelsen av frimerkene. Ved brev av 8. april svarte denne avdelingssjef Olrich? (navnet er uleselig) generalsekretær Prebensen at han hadde undersøkt saken og at det ikke var noe annet å gjøre for Poststyret enn å ta de skritt som ordren om avlevering medførte. Dette svar er mottatt den 13. april 1941.

Postdirektør Aall påla den 7. april 1941 undertegnede, postinspektør Eilert Tommelstad, å gå til Telegraphenbevollmächtigte und Postbeauf-

tragte i Telegrafbygningen og på vegne av postdirektør Aall meddele at postdirektøren ikke fant å kunne etterkomme ordren om øyeblikkelig avlevering av frimerkene, da han ikke hadde myndighet til det. Postdirektøren måtte først innhente bemyndigelse fra Handelsdepartementets sjef før han i tilfelle kunne levere frimerkene.

Jeg gikk om ettermiddagen den 7. april til Telegraphenbevollmächtigte und Postbeauftragte. Her traff jeg sjefen Oberpostrat Herzer og nestkommanderende Postassessor *Mulzer* og fremførte muntlig overfor dem hva postdirektøren hadde pålagt meg.

Postassessor *Mulzer* telefonerte til Reichskommissariatet hvor han talte med Dr. *Wolffgramm*. Av telefonsamtalen skjønte jeg at vedkommende Dr. *Wolffgramm* ble flygende sint over at det ble gjort innsigelser fra postdirektørens side. Da samtalen mellom Dr. *Wolffgramm* og Postassessor *Mulzer* var slutt, fikk jeg en overordentlig overhaling i form av ubehersket grov

kjeft av Postassessor *Mulzer* som under en stormflod av ord og fakter meddelte at både postdirektør Aall og jeg ville bli arrestert, dersom ikke frimerkene var avlevert innen neste dag kl. 12.00 på værelse 102 i Stortinget.

Postdirektør Aall ble av meg pr. telefon gjort kjent med resultatet av min henvendelse til Telegraphenbevollmächtigte und Postbeauftragte. Postdirektør Aall fortalte meg at han omtrent på samme tid var blitt ringt opp i sitt hjem av vedkommende Dr. *Wolffgramm* som overfor ham hadde opptrådt ubehersket i høyeste grad og pålagt postdirektøren å levere frimerkene i Stortinget neste dag innen kl. 12.00. Også han var blitt truet med arrestasjon om ordren fra Dr. *Wolffgramm* ikke ble etterkommet.

Ved kontortidens begynnelse den 8. april 1941 ga postdirektør Aall meg beskjed om straks å få pakket sammen frimerkene slik at de kunne bli levert i Stortinget til den fastsatte tid kl. 12.00.

Frimerkene ble pakket i 9 postsekker som til sammen inneholdt:

1 724 352	Kong Haakon frimerker à kr.	1.00		kr. 1 724 352.00
363 238	—»—	»	»	»
463 795	—»—	»	»	»
179 144	—»—	»	»	»
770 693	Dronning Maud	»	»	»
803 025	—»—	»	»	»
685 866	—»—	»	»	»
812 588	—»—	»	»	»
		0.35		»
5 802 701	frimerker til samlet verdi			kr. 4 824 600.25

Med assistanse av daværende assistent *Mauritz Andersen* (tjenestemann i Poststyret) ble frimerke-sekkene kjørt til Stortinget av meg. De ble avlevert på værelse 102. Jeg medbrakte fortegnelse over merkene i 3 eksemplarer og forlangte å få kvittering på 2 av eksemplarene, hva jeg fikk. Det ene eksemplar beror i Poststyret, det annet har postverkets Revisjonskontor fått.

Ved avleveringen av frimerkene i Stortinget var det foran nevnte Dr. *Wolffgramm* og Oberpostinspektør *Karl Lindner* som mottok dem. På det ene eksemplaret av fortegnelsen som tyskerne fikk, måtte jeg skrive mitt navn. Dr. *Wolffgramm* selv og Oberpostinspektør *Karl Lindner* skrev også sitt navn på denne. — Men på de to fortegnelsene som jeg fikk med tilbake som kvittering for avleveringen, var det bare Dr. *Wolffgramm* som skrev under. Dr. *Wolffgramm*s kvittering for mottakelsen lyder:

«Die aufgezählten Marken sind heute in neun Säcken mit ordnungsgemässes Plombe versehen hier abgeliefert.

Oslo, 8.4.41.

i. A. (im Auftrag)

Dr. *Wolffgramm*.

Hauptabteilung V. u. P. (Volksaufklärung und Propaganda) im Reichskommissariat.»

Ved undersøkelser har jeg fått vite at forannevnte Dr. *Wolffgramm* ved sin ankomst til Norge tok inn hos nazisten *Per Sandberg* (som i okkupasjonstiden var direktør eller noe slikt i Annonsebyrået *Herolden*). Det er sønn av finans-«statsråd» *Sandberg*). *Sandberg* bodde i Observatorie Terrasse 15 B, 3. etasje. Sannsynligvis

var Dr. *Wolffgramm* og *Per Sandberg* kjente fra før krigen. Etter en tid flyttet *Sandberg* fra leiligheten, og Dr. *Wolffgramm* hadde senere leiligheten dels alene og dels sammen med en annen tysker til han så vidt vites i 1944 ble borte. Formentlig reiste han da tilbake til Tyskland. Dr. *Wolffgramm*s hjemsted og bopel i Tyskland har jeg ikke kjenskap til. Men det kan neppe være tvil om at *Per Sandberg* (som formentlig er arrestert) kan gi nærmere opplysninger om ham. *Per Sandberg* bør derfor avhøres om sin forbindelse med Dr. *Wolffgramm* før og under okkupasjonen.

Jeg tillater meg å føye til at under «avleveringsseremoniene» i Stortinget kom det tilstede en tysker som tydeligvis var Dr. *Wolffgramm*s overordnede. I mitt påhør diskuterte Dr. *Wolffgramm* og vedkommende overordnede i Reichskommissariatet om døren til værelse 102 i Stortinget burde forsegles. De ble enige om det, så vidt jeg hørte, men jeg fikk inntrykk av at det skjedde bare fordi jeg skulle tro at frimerkene inntil videre skulle oppbevares der og kanskje senere bli tilbakelevert Postverket. Hvem den overordnede var vet jeg ikke. Hans navn ble ikke nevnt. Jeg tror jeg kan kjenne ham igjen hvis han kan finnes. Han var tydeligvis meget fornøyd med resultatet og behandlet meg utsøkt høflig og elskverdig. Det gjorde også Dr. *Wolffgramm* og Oberpostinspektør *Karl Lindner* ved denne leilighet.

Det er en kjent sak at de av tyskerne ved denne leilighet beslaglagte frimerker har vært å få kjøpt i Tyskland og i Sverige under okkupasjonen. Kanskje også i andre land, men det har en i Poststyret ikke nærmere kjenskap til.

Det må antas at tyskerne tok disse frimerkene for å selge dem til inntekt for seg selv, bl. a. var det nødvendig for dem å skaffe seg svensk valuta. Hele serien av de frimerkene som tyskerne ved denne anledning tok, hadde samlet pålydende av kr. 10.45. — Under okkupasjonen fikk jeg kjennskap til at en kunne få kjøpt hele serier i Stockholm for 19 svenske kroner. At tyskerne har latt iallfall en del av de stjalne frimerkene tilflyte det svenske filatelistiske marked, må anses som utvilsomt.

Som tjenestemann i Poststyret har jeg kjennskap til at tyskerne fikk svenskene til å kjøpe (tegne seg for) gavepakker til Norge. Pakkene måtte betales i svensk valuta og ble sendt til Norge av et Hamburgfirma. De inneholdt bl. a. kaffe, te, vin m. m., alt sammen saker som var stjålet (rekvirert) av tyskerne i andre land som de hadde invadert. Det skjedde også for å skaffe seg svensk valuta som de trengte hårdt for å betale transittbefordringen av krigsmateriell, varer og personell med svenske jernbaner. Kaffe og te hadde jo ikke tyskerne noen overflod av selv.

Utgiftene til fremstilling og til papir for de av tyskerne beslaglagte frimerkene beløper seg anslagsvis til ca. 10 000.00. Det er ikke mulig å beregne beløpet nøyaktig.

*

1. Avskrift av brev av 9. mars 1941 fra Dr. Wolffgramm til Ministerialrat Müller, Reichskommissariat.
2. Avskrift av brev av 30. mars 1941 fra Dr. Wolffgramm til Ministerialrat Müller, Reichskommissariat.
3. Avskrift av «Notat» av S. Berg Jacobsen, Stockholm, datert 18. mai 1943.
4. Avskrift av brev av 6. november 1944 fra major Jacob Waage, Forsvarsdepartementet, London, til statsråd Paul Hartmann, Finansdepartementet, London.

Av forannevnte bilag vil fremgå med all ønskelig tydelighet at Dr. Wolffgramm har foreslått og at det er blitt bestemt at tyskerne skulle selge de stjalne frimerkene til inntekt for seg selv. Videre fremgår det at dette er blitt gjort, og at det var planlagt før frimerkene ble avlevert.

Det er ikke sannsynlig at tyskerne har latt trykke nye opplag av disse frimerkene i Tyskland. Trykkvalsene m. m. har tyskerne ikke fått tak i.

*

Tyveri av brukte Kong Haakon og Dronning Maud frimerker.

Som foran nevnt hadde tyskerne ikke lagt restriksjoner på omsetningen av brukte Kong Haakon og Dronning Maud frimerker. Det fremgår bl. a. av et brev av 30. juni 1942 fra Telegraphenbevollmächtigte und Postbeauftragte in Norwegen til Poststyret. Brevet lyder:

Der Verkauf der «König Haakon und Königin Maud Briefmarke» in Fachgeschäften, d. h. Briefmarkenhandlungen und Geschäften, die sich u. a. mit dem Verkauf von Briefmarken an Sammler befassen ist gestattet.

Es ist jedoch verboten, diese Marken auszustellen oder auf irgendeine andere Art anzuweisen.»

Brukte frimerker på postanvisninger som er utbetalt og på følgebrev som er utkvittert, tilfaller etter Stortingets bestemmelse for en del år tilbake, tjenestemannsorganisasjonene innen Postverket.

Det er postfullmektig *Sigurd J. Kristiansen*, Oslo postkontors økonom, som forestår klippingen og salget av de brukte merkene. Han har i brev til meg datert 15. januar 1948 meddelt følgende:

«I begynnelsen av 1941 ble jeg en dag innkalt til postmester Torp, hvor en tysk inspektør Lindner forlangte å få utlevert alle brukte Kong Haakon og Dronning Maud frimerker, da alt som kunne minne om disse skulle ødelegges.

Jeg svarte at jeg var en underordnet funksjonær, og at det var Poststyret og organisasjonene som hadde med den sak å gjøre.

Noen dager senere, antagelig de første dager av april, kom Lindner og 4 militære ned i kjelleren og forlangte utlevert all klipp. Da jeg nektet å plukke ut de omskrevne frimerker, ble 2 soldater satt til å plukke. De avplukkede frimerker skulle leveres til Lindner på hans kontor i telegrafbygningen. Jeg leverte aldri noe, men jeg antar at det av soldatene ble båret opp adskillige kilo av utplukkede merker. Ordningen varte med en del avbrytelser til ut på høsten.»

Postfullmektig Kristiansen har muntlig meddelt meg at Oberpostinspektør Lindner og de tyske soldatene som han satte i arbeid med å plukke ut brukte Kong Haakon og Dronning Maud frimerker tilvendte seg ca. 7½ klipp med slike merker på. Verdien etter *dagens priser* på disse merkene har herr Kristiansen anslått til ca. kr. 10 000.00, men tidligere lå prisene adskillig høyere.

Jeg kan opplyse at Oberpostinspektør Lindner gjorde forsøk på å få utlevert alle kvitterte følgebrev med Kong Haakon og Dronning Maud frimerker på som berodde ved Oslo postkontors pakkeavdeling. Pakkepostavdelingens sjef, avdelingssjef *Karl Pahle*, avsto imidlertid å utlevere følgebrevene til Oberpostinspektør Lindner, som ikke foretok videre skritt for å få dem utlevert til seg. En tid etter ble disse følgebrevene gjemt bort i Oslo postkontors brenselkjeller hvor de lå til friggjøringen.

*

Jeg har her gitt de opplysninger jeg sitter inne med. Skulle det være noe som er uklart, tør jeg be Dem telefonere til meg (tlf.nr. 42 42 34).
E. Tommelstad.

Dr. Wolffgramm. Oslo, den 9. mars 1941.
Herr Min. Rat. Müller.

Ad anvendelse av de beslaglagte frimerker.

Mine tidligere forslag om å realisere merkene til en Reichsmarkpris som såvidt mulig svarte til kronenominale, kunne hittil ikke bli virkeliggjort i Berlin. Som dr. Taubert meddelte meg sist fredag i telefonen, har han ikke selv tilstrekkelig

innsikt i disse filatelistiske spørsmål, og dertil kommer at han i lengre tid har vært alene i avdelingen så han ikke har kunnet avse tid til å føre de nødvendige forhandlinger.

Jeg må derfor bestemt avvise gjennomføringen av de tidligere forslag av myndighetene som sakkyndig på frimerkeområdet og i den utstrekning det er nødvendig bli tilkalt, — da herr Sieger er frimerkegrosserer og som sådan naturligvis først og fremst ivaretar handlernes interesser. Når herr Sieger erklærer å kunne oppnå en betaling på 1 million mark for disse restbeholdninger, kan man uten videre anta at en betaling på minst 2 millioner er mulig. Men jeg fastholder som tidligere at det 3—4 dobbelte oppnåes ved dertil egnede anvendelser.

Samtlige andre tjenestesteder måtte da gjøres interessert, bl. a. samlersambandet Kraft durch Freude, som med tilsluttede foreninger f. t. omfatter ca. 10 millioner medlemmer.

Jeg foreslår, hensyn tatt til sakens viktighet og objektets høye verdi, at vi forhandler direkte i Berlin.

Heil Hitler!

Dr. Wolffgramm.

Oslo, den 30. mars 1941.

Herr Min. Rat. Müller.

Ad realisasjon av de beslaglagte kongefrimerker.

Etter at det i den siste måned har vært ført noen meget uforbindtlige forhandlinger gjennom vårt tjenestested i Berlin med de interesserte kretser om realisasjonen av de beslaglagte frimerker, reiste jeg til Berlin den 15. mars for selv å oppta forhandlinger og om mulig føre disse til ende.

Først og fremst innhentet jeg opplysninger om til hvilken pris angjeldende merker kunne bli omsatt i øyeblikket. Dernest forsøkte jeg å få fastslått i hvilke mengder de var tilstede på det tyske frimerkemarked.

Jeg kunne derved fastslå at merkene blir omsatt til noenlunde normale priser unntatt 5-kronermerket som allerede alene oppnår 12—15 mk. pr. stk. Dronning Maud serien er meget etterspurt, men finnes ikke noensteds i handelen. I den utstrekning serien dukker opp, blir merkene solgt til ca. 1 mark.

Men prisene er for tiden ikke på noen måte stabile da man i handlerkretser: 1) ikke vet hvor mange serier som er forhånden, henholdsvis hva som vil hende med de merker som finnes i Oslo, 2) ingen korrekt målestokk er for hånden i katalogene, da den siste katalog utkom før beslagleggelsen av frimerkene, og derfor bare viser normale serier.

Jeg kunne i ethvert fall fastslå at de enkelte verdier, unntatt 1-kroningen (Kong Haakon) er meget ettertraktet. En videre forhandling med partifelle Sieger, som er oppgitt som sakkyndig av ministeriet, hadde ingen hensikt av følgende årsaker:

Herr Sieger er representant for forhandlerne og vil naturligvis først og fremst søke å ivareta disse interesser. Som parallell kan pekes på realisasjonen av restbeholdningene av de polske frimerker. Disse merkene blir overstemplet «Gouvernement». Forslaget om overstempling er kommet fra herr Sieger. Beholdningene som fra før

av ikke hadde verdi rent valutamessig sett, er på grunn av dette overtrykket blitt verdifulle. Riktignok har forhandlerne ved velegnede forholdsregler hevet verdien bl. a. ved tilintetgjørelse av overtallige merker osv.

Herr Sieger hadde, riktignok uten å kjenne de nøyaktige opplagstall, regnet med en betaling på omtrent 1 mill. mark.

Jeg har derfor først og fremst hatt føling med en annen frimerkegrossist som har gode forbindelser så vel med de enkelte handlede som med de enkelte samlerforeninger og forbindelser. Partifelle Hasselbach erklærte seg villig til å omsette merkene for 1 800 000 mark. Denne pris, som ligger over herr Siegers, beviser allerede at det er mulig å oppnå en høyere pris.

Til sist hadde jeg også forbindelse med N.S.-organisasjonen Kraft durch Freude, avdelingen for fritidsbeskjeftigelse. Etter konferanse med avdelingslederen, partifelle Klemme, forhandlet jeg med lederen for samler-sambandet, partifelle Overmann. Denne var meget glad for at vi henvendte oss direkte til samlerorganisasjonene fordi, som han sa, det ved salgsaksjoner aldri var blitt tatt hensyn til samlerens interesser. Vi har i flere lengre samtaler overveid alle muligheter for utnyttelsen og er kommet til følgende resultat:

- Det vil kunne lages 180 000 store Kong Haakon serier, omfattende verdiene 1.—, 1.50, 2.— og 5.— kroner. Prisen på denne serie skal beløpe seg til 10 mark.
- Videre kan det for å utnytte restbeholdningen bedre lages 183 238 små serier bestående av 1.—, 1.50 og 2 kroner. Pris 2.50 mark.
- Av Dronning Maud merkene (10 + 5, 20 + 5 og 30 + 5 øre) kan det bli satt sammen 685 866 sreier. Pris 1 mark.
- Av 2 kr. Kong Haakon blir det tilbake 100 557 stykker, som kan bli solgt for 1 mk. stykket.
- Av 10 + 5 øre Dronning Maud blir det tilbake 94 827 stykker. Pris 0.10 mk. pr. stk.
- Av 15 + 5 øre Dronning Maud blir det tilbake 117 159 stykker. Pris 0.15 mk. pr. stk.
- Av 30 + 5 øre (Dronning Maud) blir igjen 126 719 stk. Pris 0.30 mk. pr. stk.

Etter dette kan følgende beløp oppnåes:

a. Stor serie	R.mk. 1 800 000.—
b. Liten serie	» 468 095.—
c. Dronning Maud serie	» 685 866.—
d. 2 kroners merker	» 100 557.—
e. 10 + 5 øres merker	» 9 482.70
f. 15 + 5 øres merker	» 17 573.85
g. 30 + 5 øres merker	» 38 015.70

Sum: R.mk. 3 109 590.25

Som følge av denne utregning kan det allerede nå bli sagt at sannsynligvis vil 1.50 og 5 kroner Kong Haakon og 20 + 5 øre Dronning Maud bli de beste med årene, da disse merker bare blir solgt i hele serier.

Etter å ha fått fastslått dette har jeg hatt føling med Hauptamtleiter, partifelle Marrenbech og forelagt ham saken i korte trekk. Dessverre kunne vi ikke komme til noe avgjørende resultat da partifelle Marrenbach tjenstlig hadde arbeide utenfor Berlin. Men han vil i ethvert fall snakke med partifelle Simon, som har rådighet over de nødvendige pengebeløp.

For å fremme dette frimerkesalg snarest mulig har jeg informert partifelle Wittler på det mest nøyaktige, overlevert ham de skriftlige bilag og venter på bekreftelse fra Berlin på resultatet av den avsluttende samtale.

Etter vår første samtale her i Oslo har jeg øyeblikkelig meddelt Wittler telegrafisk at han skal forsøke å heve beløpet fra 3.1 til 3.5 millioner, især da noen serier kan bli ansatt til et noe høyere beløp, således blir f. eks. 5 kroners merket allerede nå omsatt til høyere beløp enn den hele serie var anslått til av oss.

Melding fra Berlin foreligger ennå ikke.

Heil Hitler!

P.S. Tilbakeføringen av de beslaglagte merker fra den tyske befullmektigede for telegrafvesenet og for det norske postverk til Reichskommisariat er blitt foranlediget.

Avskrift.

Notat.

Et frimerkefirma i Stockholm som ønsker å være anonymt, har hatt følgende telegramveksling med et tysk frimerkefirma i anledning av kjøp av norske Kong Haakon og Dronning Maud merker:

Fra det tyske firma:

«Restbestand sämtlicher neuhaakon maud verfügbare dringdrahtet äusserstpreis in bardevisen monopollieferung zugesichert.»

Svar fra det svenske firma:

«Briefmarkenoffert interesse vorhanden stop drahtet garantierte auflagehöhe orientierungspreis und eventuelle zahlungserleichterungen stop welche garantie druckplatten vernichtet sind.»

Fra det tyske firma:

«Auflagehöhe neuhaakon 100 000 fünf-kronen davon vernichtet 25 000 zur verfügung ausschliesslich für ausland 30 000 druckplatten vernichtet orientierungspreis 15 mark.»

Det svenske firma mener at det siste telegrammet er et bevis for at tyske myndigheter eller andre tyske kretser er, eller i det minste har vært, i besittelse av klisjeene etter at de ble erklært ugyldige. Totalopplagenes størrelser er sannsynligvis bedre kjent av Handelsdepartementet i London, men Legasjonens kilde mener at det ikke er sannsynlig at et så stort opplag som 100 000 skulle ha ligget ferdigtrykt da tyskerne satte Haakon-merkene ut av kurs som gangbare frankeringstegn.

Dette tilbudet gjelder bare for Sverige. Det er rimelig å tenke seg at lignende offerter er sendt til andre nøytrale land. Den svenske frimerkehandler antyder at de norske myndigheter bør ta under overveielse som en konsekvens herav ikke å gjeninnføre disse merkene i Norge etter krigen, da det må ansees som sannsynlig at visse tyske kretser fremdeles vil være i besittelse av lagre av merkene og kan skje også av klisjeene.

Stockholm, 18. mai 1943.
s. Bergh-Jacobsen (sign.)

Avskrift.

Fra major Jacob Waage
Forsvarsdepartementet.

London, 6. november 1944.

Herr statsråd Paul Hartmann
Finansdepartementet,
p. t. London.

Under henvisning til telefonsamtale i dag oversendes vedlagt 3 prøver av norske frimerkeserier som er beslaglagt av tyskerne hjemme. Frimerkene er kjøpt i Brüssel hos firmaet WIL-LIAME, Rue du Midi 5. — Jeg fikk opplyst at frimerkene var kjøpt over Portugal fra portugisiske grossister.

Etter det som er opplyst av oberstløytnant Palmström skal tyskerne av norske frimerker med Kongens og Dronningens bilde på ha beslaglagt for i alt ca. 5 mill. kroner.

Det tør formentlig være grunn til å undersøke nærmere om disse frimerker kan belagges i allierte eller nøytrale land, da de jo er norsk eiendom. Hvis man tar sikte på å gjennerverve frimerkene bør man unngå ved direkte forespørsel til frimerkehandlere å gi hele filatelistverdenen varsel om hva som er i gjære.

De vedlagte prøver bes tilbakesendt i sin tid.
Jacob Waage (s.)

Verdens sjeldneste frimerke stjålet.

Fra Sambandsstatene innløper meddelelse om at verdens sjeldneste frimerke — det berømte 1 cent merke fra Britisk Guiana — er stjålet. Dette merke var en av de store attraksjoner på den internasjonale utstilling i New York i fjor, og det noteres i Yvert for fr. 2 500 000. Eieren — Otto Krumbach, 72 år — ble overfalt på sitt hotellværelse og tvunget til å utlevere sin samling. Det er neppe trolig at tyven vil få særlig glede av merket. Det er bare kjent i dette ene eksemplar og selvfølgelig helt uomsettelig.

Norges frimerker.

I siste nummer av tidsskriftet uttaler herr A. B. at tjenestemerkene bør være påført landets navn og uttaler frykt for at «en mottaker i en fjern avkrok kan virkelig være i tvil om hvilket land brevet kommer fra — selv etter å ha lest det». Han burde ha visst at Offentlig sak merkene ikke kan benyttes utenfor landets grenser. En annen sak er det at disse merker ikke er særlig vakre og at det burde utgis en ny serie hvor riksvåpenet er i overensstemmelse med de sist godtatte utførelser.

X. Y.

BILDFRIMÄRKEN

Av EMIL LINDQUIST

Vi har många slag av frimärkssamlare. Vi har ju olika tankar om allting annat i världen, så det är ganska naturligt, att man har olika uppfattning om samlandet. Det finns ju en del samlare som vill påtvinga andra sin uppfattning. Men det är väl tämligen hopplöst att söka omdana människan även om hon skulle vara frimärkssamlare. I det följande skall vi syssla litet med de s. k. bildmärkena.

Med bildmärken menar man vanligen välgörenhets- och jubileumsmärken utgivna av olika anledningar som ej har med det postala behovet att göra. De ordinarie frimärkena inräknar man inte. Kampen mot onödiga frimärken inleddes emellertid med fördömandet av ordinarie frimärken — de Sydamerikanske staternas årligen återkommande emissioner, d.v.s Seebeck-märkena, om vilka märken man år 1896 sade att Society for the suppression of speculative stamps — en kommitté tillsatt i London 1895 med uppgift att bekämpa onödiga emissioner — förkortat S. S. S. S. — hade lyckats ge dödstöten. Visserligen stannade utgivningen av, men jag tror knappast att S. S. S. S. hade någon del eller så stor del i dödstöten. Och döda var de väl inte därmed. Jag vill minnas att efter förra världskriget stod att läsa att Bela Zekula hade många miljoner av dem kvar i sina frimärkskoffert.

Man definierade emellertid snart nog begreppet onödiga frimärksemissioner som gällande minnes- och jubileumsserier. Och år 1899 utdömdes alla dittills utgivna jubileumsmärken, vilka ansågs utgivna för att utplundra frimärkssamlarna. Man utdömde sålunda Columbus-emissionen USA 1893 och Omaha-emissionen, som onödiga. Men jag vill minnas att jag någon gång på 1930-talet i en förteckning över onödiga emissioner läste att man räknade att blott dessa emissioners dollarvalörer var onödiga. Men redan 1894 kom ju ett nytt 5-dollarmärke och t. o. m. på två olika papper. Dessa nämndes inte varken 1899 eller på 1930-talet. Om vi nu håller oss till Columbus-emissionen så blir frågan om den skall utdömas för att den inte var postalt nödvändig eller för att

vissa valörer inte var postalt nödvändiga. Alltså antigen för att de var jubileumsmärken eller för att valörerna var för höga. När man år 1899 utdömde alla minnes- och jubileumsmärken tog man inte alls hänsyn till valören. Men man ansåg dem i alla fall tillkomna för att utplundra samlarna. Och alltsedan har man kallat sådana märken rovnyheter, svindel- och spekulationsmärken m. m. Det synes gälla ostämplade postfriska frimärken köpta till ungefärliga nominalvärdet, och frågan blir då om dessa kan anses utplundra samlarna (detta är ju enda skälet som anföres) samt om jubileums- och särskilt välgörenhetsfrimärken innebär skada eller fara för samlarna.

Jag har alltid haft svårt att förstå, att *samlarna* kan bli utplundrat. De ämnar väl inte sälja varken om de betalat litet eller mycket. Om man betraktar sin samling främst ur ekonomisk synpunkt och alltså har frimärkena som värdepapper, så bör man veta att detta inte har med filateli att göra. Det är spekulat. Men om vi räkna ekonomisk och så undrar om samlaren som har köpt dessa rovnyheter verkligen har blivit utplundrad! Naturligtvis gjorde Columbus-serien 1893 ett kraftigt ingrepp i plånboken och ett ingrepp som inte på många år gav någon ränta. Mången skulle väl i dag med största nöje och tacksamhet betala tiotubbla nominalvärdet för den serien i fyrblock. Om en samlare kunde lyckas i detta fall, så visar detta samtidigt vem som i allmänhet lägger beslag på största delen av summan, ty de nio tiondedelarna får ju inte amerikanske postverket. Talet om att staterna utplundra samlarna är synes mig fullkomligt obefogat.

Men hur ställer det sig då med den postale nödvändigheten! Det är givet att ur rent postala synpunkt förefinnes ju inte något behov av bildmärken. Så vitt jag kan finna är den första serien bildmärken den som utkom i Förenta staterna 1869. Om denna serie om 10 valörer säger S. F. F:s ombud i Förenta staterna L. Harald Kjellstedt, att den varit och är frimärkssamlarnas favorit, men av allmänheten möttes den av fördömande i såväl

press som av publik. Inom parentes kan berättas hur en person som på ett postkontor skulle köpa frimärken för ett brev erbjöds ett med upp- och nedvänt mittstycke och lämnade det tillbaka, enär det ju inte var riktigt! Men allmänheten var inte förberedd på denna serie som till både tteckning och format skilde sig från vad man varit van vid. Det amerikanske postverket fann det nödvändigt att redan året därpå ge ut nye frimärken. Därmed anser jag konstaterat att man redan år 1869 fick slopa den postale nödvändigheten vid frimärksutgivningen och taga hänsyn till andra omständigheter. Ur ren postal synpunkt föreligger ju behov blott beträffande färger — i anslutning till internationella bestämmelser — och valörer. Möjligen också beträffande format, men då allmänheten åligger att själv frankera breven, är det tvivelaktigt att formatet kan ha med postal nödvändighet att göra.

Er dette den siste postalt nødvendige type i Sverige?

Og denne i Norge?

Från frimärkssamlaresynpunkt finns ingen anledning att klaga på bildmärkena, ty det är väl dessa, som i de flesta fall varit den avgörande stimulansen till startandet av samlandet. Att det kommer ut så många betyder väl heller inte så mycket, ty då får man en kraftig maning att välja. Man ville ju gärna ha alla! Det ville man på 1870-talet också, men det var precis lika ogörligt då som nu.

Talet om att samlarna utplundras genom bildmärkena och att de äro till skada synes mig således vara i stort sett obefogat. Men särskilt under oroliga tider utkommer en hel del tvivelaktiga märken. I sådana tider — och möjligen ibland annars också — är det ganska naturligt att allskönt jobbara uppträder och vill skoja med frimärkssamlarna, som ju så villigt lånar sig till dessa manipulationer.

Har man måne tänkt sig hur det skulle ta sig ut med endast postalt nödvändiga frimärken? När jag ser på mitt eget lands frimärken finner jag, att det kanske inte var lämpligt att ha Oscar II på frimärken under Gustaf V:s regeringstid och därför skulle medaljongmärkena 1910—1919 vara våra sista postalt nödvändiga frimärken. Något annat postalt behov än färgändringar och nya valörer har väl inte förefunnits. Vad säger bandmärkessamlarna? Om monarken ser till höger eller vänster kan väl ges en skämtsom politisk anspelning, men det vore väl då neutralast att han som i medaljongen ser rätt framåt, men någon postal nödvändighet finns väl inte häri. Och förresten var det väl ingen postal nödvändighet att sätta Oscar II på frimärkena utan vi kunde fortsatt med de gamla märken. Men sen är det inte värt att fortsätta tankegången, ty då hade väl Sverige inte haft några frimärken alls! Och hur går det i ett land där revolutionerna hör till dagordningen? Om man vill ha den tillfälliga högste potentaten på frimärken får man ju en serie i månaden!

Ägnar man sitt samlande åt frimärksbilden så har man bara att konstatera fakta. Man skall studera dem. Samlingen skall ge impulser för att öka sitt vetande. Ett utomordentligt gott exempel i detta hänseende erbjuder Miss E. A. Goulds artikel i januarinumret av Norsk Filatelistisk Tidsskrift, «Symboler på britiske frimerker».

SAMARBEJDE

Mellem Norsk Filatelistforbund, som Ejer af Norsk Filatelistisk Tidsskrift, Redaktør Jarle O. Stensdal, Forretningsfører F. C. Svendsen jr, Bergen, og Frimærkesamleren er afsluttet en Overenskomst til gensidigt Samarbejde.

Tegning af Abonnenter og Annoncer, Bestilling af Særtryk, Løssalgseksemplarer kan fremtidig foretages hos det respektive Blads Ekspedition: i Bergen for Frimærkesamleren og i København for Norsk Filatelistisk Tidsskrift.

Vi beder vore talrige Venner og Abonnenter i Norge omgaaende henvende sig til Hr. F. C. Svendsen jr., Sportsdepotet, Bergen, for at faa deres Abonnement for 1948 ordnet.

nyheter

Av Tor Joh. M. Holtan.

ALBANIA

Tvangstilleggsmerke på 1 fr. til inntekt for Røde Kors i tiden 6—13/9.

Minneutgave for konferansen i Pezë i 1942 som organiserte motstandsbevegelsen mot tyskerne — fr. 2 og 2.50.

Utgave til minne om opprettelsen av den albanske frihetsarmé — 16, 20, 28 og 40 q.

Ny luftpostserie med tilleggsverdi — fr. 10 + 2, 15 + 5, 20 + 10 og 50 + 20.

Til den 1. krigsinvalidkongress — 1 l., rød.

Til ettårsdagen for jordreformen — 1.50, 2, 2.50 og 3 l.

BELGIA

Årets tuberkuloseserie har belgiske byvåpen som motiv og består av verdiene 65 + 35 c., 90 + 60 c., fr. 1.35 + 1.25, fr. 3.15 + 1.85 og fr. 20 + 20.

BULGARIA

40 l. merke til minne om 100 års dagen for W. E. Aprilovs død (opplag 300 000). Aprilov grunnnet de første moderne skoler i Bulgaria.

Balkanlekene minnes med en serie på 5 verdier: 2, 4, 9, 20 og 65 l. (opplag 172 000). På 9 l. verdien er springeren i sjakkspillet brukt som motiv.

Velgjørenhetsserie til inntekt for nødlidende innen PTT med motiver fra denne etats virksomhet — 1, 4 + 2, 10 + 5, 20 + 10 og 40 + 20, opplag 250 000.

Det nasjonale sjøforbunds dag — 50 l. blå med avbildning av d/s «Rodina», opplag 334 000.

Til ære for bulgarske kunstnere en serie på 11 verdier, hvorav de 5 har tilleggsverdier.

DANMARK

20 øre rød til minne om ølbryggeren og mesteren J. C. Jacobsen. — Dette merke satte ny rekord med hensyn til 1. dags brev, idet det ble avstemplet ikke mindre enn 74 175, hvorav Carlsbergbryggeriet alene sendte ut 30 000 brev.

Det første merke med Frederik den IX's bilde ble utgitt 12. februar.

20 øre rød.

Merket er tegnet av Viggo Bang, gravert av Sven Ewert. Takking 12½. — Samme tegning vil bli benyttet for verdiene: 15, 25, 30, 40, 45, 50, 60 og 75 øre som vil komme etter hvert.

FINNLAND

10 mk. blå til det finske turistselskaps 60 års jubileum og 10 mk. grønnlig til Landbruksselskaps 200 års jubileum.

I anledning av portoforhøyelsene er 3 mk. kommet i grønn farge samt et provisorium 12/10 mk. i opplag 8 000 000.

FRANKRIKE

Fourniermerket 2 + 3 fr. er nå kommet i ny farge, blåsvart. Ennvidere har motstandsbevegelsen fått sitt minnesmerke, 5 fr. svart.

Nytt provisorium for trykksaker — fr. 1 på fr. 1.30 blå, Cérèshode.

Ny verdi i landskapsserien — 15 fr. rød, som framstiller St. Toy abbediet v. Conques, Aveyron.

6 + 4 fr. til ære for Louis Braille som laget et system for blindeskrift.

2 nye luftpostmerker med tilleggsverdi, 50 + 30 fr. og 100 + 70 fr., som viser de berømte franske flygere Dagraux og St. Exupery.

GIBRALTAR

5 d i landskapsserien er nå kommet i lys-oransje.

HELLAS

Provisorium 50 dr. blå, Meteoraklosteret, med overtrykk 50. Nye overtrykk på serien for de dodekanesiske øyer — 20/500, 30/5, 50/2, 250/10, 400/15 og 1000/200 dr.

ITALIA

Egen serie for «Det frie territorium Triest» — 36 ordinære merker, fly-, il-, pakke- og portomarker med overtrykk AMG/FTT.

10 l. i gjenoppbyggingsserien i ny farge — oransje.

2 nye rørpostmerker — 3 og 5 l., samt 2 nye ekspressmerker — 25 og 60 l.

JUGOSLAVIA

Minneserie til 100 års dagen for språkforskeren og komponisten Karadziks fødsel — 1.50, 2.50 og 5 d.

Røde Kors-merke 50 + 50 p.

Under Røde Kors-ukene 26/9 til 5/10 1947 måtte alle innenlandske brev bære Røde Kors-merket av

1/1 1947, 50 p. brun, i tillegg til den ordinære porto. Hvis ikke, ble brevet påsatt Røde Korsstraffeportomerket, 50 p. grønn, også fra 1/1 1947. I den anledning ble det trykt nytt opplag av det siste.

KIRKESTATEN

Ny flypostserie i enhetlig tegning — 1, 4, 5, 15, 25, 50 og 100 l.

LIECHTENSTEIN

Sørgemerke i anledning av fyrstinne Elsa av Liechtensteins død — fr. 2.00 svartgul.

LUXEMBURG

I anledning av den amerikanske «Thanksgiving Day» utgas en serie til ære for pansergeneralen Patton. Fr. 3.50 og 10 viser generalens bilde, og verdiene 1.50 og 5 avbilder en amerikansk militærkirkegård.

Årets Caritasserie har verdiene 60 + 40 c., fr. 1.50 + 50, fr. 3.50 + 3.50 og fr. 10 + 5, og viser bilde av dikteren Michel Lentz.

På det andre merke i Caritasserien 1947 forekommer en feil verdibetegnelse, idet det på merket står anført 1.50 c. + 50 c. i stedet for 1.50 fr. + 50 c.

NEDERLAND

2½ c. oransje i ny siffertype. Den nye Dronning Wilhelmina-serie er forøket med verdiene 25 og 40 c. Ennvidere foreligger nye portomerket i lyseblå farge — 4, 5, 7, 10, 11, 15, 16, 20 og 40 c.

POLEN

5, 10, 15 og 20 zł. med motiv industri-, landbruks- og gruvearbeider samt fisker.

Luftprovisorier 40 zł./50 gr. Grünewaldmerket 1944 og 50 zł./25 gr. Polske ørn 1944.

Nytt velgjørhetsmerke — 2 + 18 zł. mørk-lilla.

PORTUGAL

Minneserie til Lissabons 800 års jubileum — 6 verdier i enhetlig utførelse — en scene fra Lissabons erobring.

ROMANIA

Serien i den stabiliserte leiverdi med motiver fra næringslivet er øket med verdiene 3, 15, 32 og 36 l.

Den 17. ingeniørkongress, AGIR-kongressen, hedres med en serie på 5 merker, 1 + 1, 2 + 2, 3 + 3, 4 + 4 og 5 + 5, hvorav det siste er luftpostmerke.

Balkanlekene minnes med inflasjonsmerket 36 000 l. med overtrykk 2 + 3 l. CBA 1947.

30 års dagen for oktoberrevolusjonen hedres med et overtrykksmerke + 5 l. til inntekt for det russisk—rumenske selskap Arlus.

Til sparetankens dag kom et merke til 12 l. med bikuben som motiv.

Arbeiderkongressen har fått sin serie på 3 merker, 2 + 10 og 7 + 10 l. samt et luftpostmerke på 11 l.

Motstandsbevegelsen hedres med en serie på 5 verdier — 1, 2, 3, 4 og 5 l. med tilleggsverdi av de samme beløp.

SAMBANDSSTATENE

3 c. grønn til 150 års dagen for den amerikanske nasjonalskute «Old Ironside»s sjøsetning.

3 c. grønn propagandamerke for Everglades nasjonalpark i Florida, seminoleindianernes heim. Denne indianerstamme er teoretisk sett fremdeles i krig med USA.

3 c. rød til minne om vitenskapsmannen Georg Washington Carver (1864—1943). Dr. Carver, som var neger, kastet seg vesentlig over landbruksvitenskapelige spørsmål og ble en berømt mann både innenfor og utenfor Sambandsstatene.

SAN MARINO

Her fortsetter frimerkeutstedelsen i stor stil, bl. a. med en serie på 8 verdier, hvorav de 2 høyeste er luftpostmerker, til minne om 100 års dagen for Sambandsstatenes første frimerker og avbilder disse i forskjellige oppstillinger.

SOVJETSAMVELDET

Flygningens dag erindres med 2 merker, 30 kop. og 1 r. i enhetlig utførelse.

Moskva-utgaven av 1946 foreligger med overtrykk «800 år Moskva 1147—1947» på verdiene 20, 50 og 60 kop. samt 1 r.

Likeledes foreligger en propagandautgave på 11 verdier for den nye 5 års plan — 15, 20, 30, 30, 30, 30, 60, 60 kop. samt 3 1 r. merker.

Ennvidere foreligger en serie på 10 merker med avbildninger av sanatorier. Alle merker har verdien 30 kop.

SPANIA

Da frimerkets dag den 9. oktober faller sammen med den første, sikre dato i dikteren Cervantes liv, nemlig hans døpsdag, er årets serie viet ham. Serien omfatter de ordinære merker 50 og 75 c. samt et luftpostmerke 5.50 p.

2 nye luftpostmerker — 25 p. (komponisten Manuel de Falla), opplag 200 000, og 50 p. (maleren Ign. Z. y Zabaleta), opplag 1 000 000.

Antituberkuloseserien 1947/48 består av 3 merker, 5 og 10 c. samt 25 c. luftpostmerke.

SVEITS

Årets Pro Juventute-serie utkom den 1. desember 1947 med 4 verdier, hvorav den laveste 5 + 5 r. viser bilde av historikeren og forfatteren Jacob Burckhardt som døde for ca. 50 år siden. De 3 øvrige verdier har fjellblomster som motiv.

I anledning av de olympiske vinterleker i St. Moritz ble det utgitt en serie på 4 verdier med salgstid 15/1 til 14/2 1948 med frankaturkraft året ut. På verdiene 5 + 5 og 10 + 10 r. ser vi henholdsvis solen i St. Moritz og iskrystaller og de 5 olympiske ringer. Verdiene 20 + 10 og 30 + 10 gjengir en ishockeyspiller og en skiløper i full fart. Alle merker er utført i 3-fargestrykk.

SVERIGE

Til kong Gustaf V's 40 års jubileum som monark utgas en serie i verdiene 10, 20 og 60 øre. De 2 laveste verdier trykkes både i ruller og hefter.

TSJEKKOSLOVAKIA

Den første president for det slovakiske selskap, Stefan Moyes, hedres med 2 merker, 1.20 og 4 k., på 150 års dagen for hans fødsel.

TYRKIA

I anledning av den internasjonale jernbanelokongress i Istanbul utgas en serie på 3 verdier — 15, 20 og 60 k., opplag 150 000.

TYSKLAND — RHINLAND/PFALZ

Nye verdier 2, 3, 10, 15, 20 og 60 pf.

TYSKLAND — SAAR

Da tollgrensen mellom Frankrike og Saar er opphevet og fransk mynt innført, har de kursende merker fått nytt overtrykk i fransk mynt — 10 og 60 c., fr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 14, 20 og 50. Da det bare var små rester av enkelte verdier, måtte disse trykkes i nytt opplag og forsynes med overtrykk. De seinere opplag kan bare atskilles ved hjelp av ark-marginalene, unnatt 1 M. merket, hvor 1 M. er blitt til 1 SM. (Saarmark).

TYSKLAND

Enhetsserien har fått følgende suppleringsverdier: 10, 15, 30 og 60 pf. samt 5 Rm.

Serien for BADEN er forøket med verdiene 2, 3, 10, 15 og 16 pf.

UNGARN

Til Frimerkets dag den 21/12 1947 ble det utgitt et merke i verdien 30 fi. Merket avbilder en postvogn fra det 16. århundre, en ungarsk opp-

finnelse fra byen Kocs, som har gitt denne vogn-typen navn. Frimerket kunne bare kjøpes av besøkende på de arrangerte frimerkeutstillinger i Budapest og i 7 av de andre større byer i Ungarn. Prisen for merket var 80 fi., hvorav 50 fi. var entréenger til utstillingene. Opplag 160 000.

Også Ungarn hedret oktoberrevolusjonens 30 års dag med en serie på 3 verdier — 40 + 40 fi. Lenins portrett, 60 + 60 fi. med toppen av den enorme statue på St. Gellert berget, og 1 + 1 fi. med bilde av Stalin. Tilleggsverdien går til det kulturelle sovjetrussiske—ungarske selskap. Opplaget er 75 000 hele serier samt ubegrensede mengder av 60 fi. merket.

Til den ungarske «sparebankens dag» utkom 2 merker — 40 fi. med motiv bikube og 60 fi. som viser Postsparebankens bygning i Budapest.

ØSTERRIKE

Nye flypostmerker — 50 gr., 1, 2 og 10 sch.

Telegrafiens 100 års dag foranlediget et 40 gr. merke, hvor morsenøkkelenes skrivebånd omvikler jordkloden.

På grunn av portoforhøyelser ble verdiene 75 gr. og 1.40 s. nødvendige og kom som proviso-riske overtrykk på 38 og 16 gr. merkene.

Den nye portomerkeserie er utvidet med verdiene 1, 20, 50 og 80 gr. samt 1.15 og 1.20 s.

På grunn av devalueringen av den østerrikske mynt (1 ny sch. for 3 gamle) er alle landskapsmerker inndratt og nye utgitt, hvor alle gr. verdiene er røde og alle sch. verdiene rødfiolette. Da det var små opplag til å begynne med, ble merkene ikke utlevert over skranken, men klebet på brevet av postfunksjonæren. Ustemplette merker skulle således ikke kunne forekomme på samlerhender til å begynne med.

Østerrike har også utgitt et olympiamerke — 1 sch. + 50 gr.

AUSTRALIA

1 d grønn med bilde av prinsesse Elisabeth.

CANADA

4 c. merket til prinsesse Elisabeths bryllup skulle foreligge den 15. januar, men ble ikke utsendt før 16. februar, meldes fra Canada.

CEYLON

Den nye konstitusjon av 1947 feires med en minneserie på 4 verdier — 6, 10, 15 og 25 c.

EGYPT

Til 80 års dagen for det første egyptiske frimerke — 1 + 1, 10 + 10, 17 + 17 og 22 + 22 mill.

INDIA

Den nye stat har fått sine 3 første frimerker: 1½ a. for innlandsporto, 3½ a. for utenlandsporto og 12 a. for luftpost. 3½ a. merket viser Indias nye 3-fargete flagg.

PAKISTAN

Fra dette nye frimerkeområde meldes om en serie på 12 verdier indiske merker med overtrykk PAKISTAN.

Merker som kommer.

FINNLAND

Årets Røde Kors serie vil utkomme den 13. mai. Den vil få følgende verdier:

3 + 1 Mk. Zachris Topelius, grønn, opplag 1 000 000. 7 + 2 Mk. Fredrik Pacius, grållilla, 700 000. 12 + 3 Mk. Johan Ludvig Runeberg, rød, 700 000. 20 + 5 Mk. Fredrik Cygnaeus, blå, 700 000.

SVEITS

Til minne om Westfalerfredens 300 års jubileum og Forbundsstatenes 100 års jubileum utgis den 27. februar følgende merker:

5 rp. lys grønn/mørk grønn, Borgermester Johann Rudolf Wettstein. 10 rp. lys grå/mørk grå, Slottet Neuenberg. 20 rp. lys rød/mørk rød, Helvetia. 30 rp. blå/mørk blå/rød, Symbol på Forbundsstaten.

TSJEKKOSLOVAKIA

Til den 11. Sokolfest i Prag i år vil bli utgitt en serie på 3 merker, tegnet av professor Max Svabinsky: 1.50 Kcs. lys brun, 3.00 Kcs. rød, 5.00 Kcs. blå.

Til minne om 600 års dagen for opprettelsen av Karl den IV's universitet — den 7. april 1948 — vil bli utgitt en serie på 3 merker tegnet av professor K. Svolinsky. Verdiene blir sannsynligvis 1.50, 2.00 og 3.00 Kcs.

Til minne om 100 års dagen for landdagen i Kromeriz, i forbindelse med en jubileumsutstilling, vil der bli utgitt et minnemerke tegnet av professor Max Svabinsky.

Der vil i år likeledes bli utgitt frimerker til minne om: 100 års jubileet for den slovakiske reisning i 1848 og den tsjekkiske republikks 30 års jubileum. Der vil også bli utgitt en velgjørhetsserie med tillegg til inntekt for barna, i likhet med de serier som ble utgitt før krigen.

POLEN

Foruten en blokk «Polske kulturpersonligheter» — som trykkes i Sveits — vil der bli utgitt nye flypostmerker i verdiene: 15, 25, 30, 50, 75 og 100 Zl. Merkene er tegnet av maleren Stefa Zechowski.

Til minne om februarrevolusjonen vil bli utgitt en serie kalt «Wiosna Ludow». Der vil likeledes bli utgitt en velgjørhetsserie med tilleggsverdier til inntekt for «Polska Maciers Szkolna» (skoler) og en fly-minneserie.

NYE MERKER I SAMBANDSSTATENE

Sambandsstatenes Postmaster General Jesse M. Donaldson, har nettopp meddelt at der i år er planlagt utgitt 6 nye merker.

Det første vil bli utgitt den 7. april i Natchez, Mississippi, til minne om 150-årsdagen for opprettelsen av «The old Mississippi Territory».

Seinere vil bli utgitt et merke til minne om 100-årsdagen for opprettelsen av staten Wisconsin, et til minne om Francis Scott Key, et til minne om Will Rogers, et til minne om de heltedige skipsprester som omkom ved «Dorchester»s torpedering i Nord-Atlanteren i februar 1943, og et til ære for «The Gold Star Mothers» — de amerikanske krigsmødre.

FØRSTEDAGSBREV I SAMBANDSSTATENE

Av George Washington Carver merket ble der på utgivelsesdagen sendt 402 179 førstedagsbrev og solgt 780 000 merker. For «Gold Discovery» merket var tallene respektive 526 154 og 1 002 898. Disse tall ligger atskillig under tallene for de merker som ble utsendt i fjor.

Bouvetøya.

I tilslutning til artikkelen i forrige nummer meddeler Tor Joh. M. Holtan at der på Robson Lowes auksjon i begynnelsen av oktober 1947 ble frambudt et brevstykke med Norgeskatalogens nr. 118, 119, 141, 144 og 148 overtrykt BOUVET ØYA og poststempleet Cape Town, Paqueboat, 28. febr. 31, og dette objekt nådde den forbausende sum av £ 27 — ca. kr. 540.00. Det var kanskje på sin plass at Norgeskatalogen nevner dette overtrykk med de opplysninger som foreligger om det. —

Refleksjoner om et frimerke.

Av Tor Joh. M. Holtan.

Det å samle frimerker bør ikke bare være en jakt etter nyheter, etter å hente de siste nyheter på posthuset eller hos frimerkehandlerne og så sette dem rett inn i albumet og dermed da. Man bør gjøre seg noen små refleksjoner om hva og hvorfor når en ser disse nye merkene komme.

Det gjorde iallfall jeg da jeg fikk den siste nyhet fra Amerika. Rasehat og rasediskriminering har sikkert eksistert siden den dag 2 forskjellige raser støtte sammen første gang på jorden. Og de forferdeligste utslag av rasehat har vi jo alle vært vitne til under den siste verdenskrig, og det ser dessverre ennå ikke ut til å være slutt med nasismen. Nasistene var ikke alene om å puste til rasehatets dessverre uutslukkelige ild. Vi kan bare se på dagens sørgelige begivenheter i India og motsetningene mellom hinduer og muhamedaner, og forrige ukes sørgebudskap om Gandhis død.

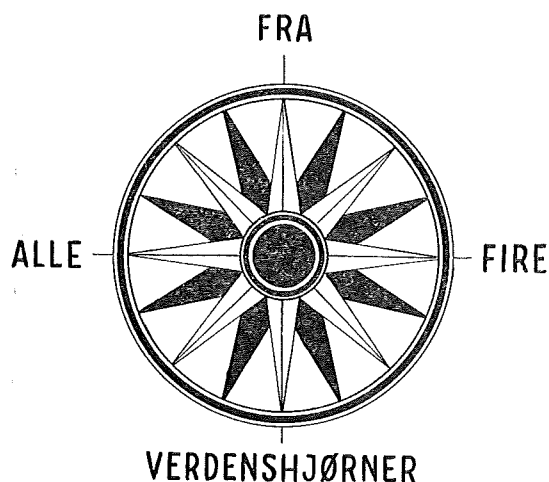
Når man bebreidet nasistene deres rasehat mot jødene som uverdige et kultursamfunn, var et av deres faste argumenter å henvise til Sambandsstatene og de hvites diskriminering av negrene derborte. Og ingen røyk uten ild — dette har jo vært takknemlig avisstoff og litterært stoff gjennom mange år — men jeg skal klogelig unnlate å uttale meg om dette, for jeg har ikke vært i Amerika. Men så vidt jeg forstår er det avgjort forskjell på yankeenes (nordstatsfolk) og sydstatsfolks stillingtagen til dette spørsmål. I sydstatene er det visstnok fremdeles ikke så greit å være neger, og den praktiske likhet for loven mellom hvit og svart er visst temmelig illusorisk. Det foreligger en liten filatelistisk anekdote som grenser inn på dette. I en sydstatsby hadde det vært innbrudd i en frimerkeforretning, og der var bl. a. blitt stjålet en del av U.S.A. nr. 2 10 c George Washington. Tyven ble fakkert og ført for dommeren. Bestjalne skulle så forklare merkene for den ufilatelistiske dommer. «Ja,» sa han, «det er 10 c merker med bilde av U.S.A.s pre-

sident.» «Hvilken farge?» spurte dommeren. «Svart,» svarte frimerkehandleren. Hvorpå forsvarsadvokaten spratt opp som en viskelærball og sa: «Saksøkeren påstår at en av U.S.A.s presidenter har vært neger, en slik manns vitneprov kan man ikke stole på.» Hvorpå tyven omgående ble frikjent.

Men dette er altså ikke det offisielle Amerikas standpunkt. Det ble ytterligere bekreftet den 5. januar i år da vi for første gang fikk et U.S.A. merke med en neger på. Dette er så meget mer hedrende som merket er utstyrt som, og inngår i serien «Berømte amerikanere». Vår neger her heter også George Washington Carver, men på merket framtrer han riktignok i rødaktig farge.

Det var sikkert ikke sunget ved hans vogge da han ble født i 1864 ute på landet i Missouri, at han skulle oppnå denne ære. Han gjennomgikk høgskolen og slo inn på jordbruksvitenskapen og tok sine vitenskapelige eksamener i 1894 og 1896 og ble tilknyttet Tuskegee Institute i Alabama, som også fikk æren av å være stedet for førstedagsavstemplingene. Hans ry nådde langt utenfor landets grenser, og allerede i 1917 ble han innvalgt som medlem av Det kongelige vitenskapsselskap i London og mottok en rekke medaljer, utmerkelser og æresdoktorgrader. Han var heller ikke ensidig i sitt vitenskapelige arbeid, men utviklet bl. a. en formel for syntetisk gummi for Henry Ford og ga også nyttige anvisninger på bekjempelsen av barnelammelse. Han døde i Tuskegee den 5. januar 1943, og den 5. januar er blitt dr. Carvers dag, og på 5 års dagen etter hans død fikk han sitt minnesmerke blant andre berømte amerikanere. — I et brev til Tuskegee instituttets president hyller også president Truman dr. Carver for hans ånd og vitenskapelige metoder, som har betydd så meget for menneskene.

Se det var enkelte refleksjoner og undersøkelser jeg fikk lyst til å foreta da jeg fikk dette merke.

Samtlige finske filatelistforeninger er nå sammensluttet i ett forbund: Finlands Filatelistförbund, stiftet 23. november 1947. Det nye forbunds styre består av: Formann: Vise-herredshøvding V. V. Hietalahti. Viseformann: Oberst Sven Björkman. Sekretær: Kansellisjef Harry W. Walli. Kasserer: Kamrer Albert Söderström. — Forbundets adresse er: Ilmarigatan 16 c, Helsingfors.

Ifølge det sist ankomne nummer av «The London Philatelist» sees Arnstein Berntsen, Oslo, og Jarle O. Stensdal, Høvik, å være opptatt som medlemmer av The Royal Philatelic Society, London.

I Australia har det vært avholdt en konkurranse om tegninger til nye frimerker. To av de innsendte utkast ble benyttet til frimerker som utkom den 16. februar i verdiene 1/3 og 2/—. Ifølge uttalelser i australske aviser representerer 2/— verdien den innfødte kunst i form av en krokodille. Kunstkritikeren i «Sydney Morning Herald» uttaler: «Da premiene i konkurransen ble utdelt, ble vi fortalt at tegningene ikke ville bli benyttet i akkurat den form de forelå, men at de ville danne grunnlaget for en endelig tegning. Jeg uttalte dengang at hvis utkastene er dårlige — hvilket de er — så kan ingen seinere forandringer forbedre dem. Til tross for at de valgte to merker er de beste av et dårlig utvalg, burde de ikke vært benyttet. I stedet for en konkurranse som mest tiltrekker amatører, burde postdepartementet anmode en del av våre ledende kunstnere om å framlegge tegninger.»

I desembernummeret av «Schweizer Briefmarken-Zeitung» har ing. W. Cornaz skrevet en meget inngående og glimrende illustrert artikkel om Oscar den I utgaven 1856/57, og i «Balasse Magazine» for november begynner Leon Van Beeumen en inngående studie av Norge nr. 1.

La Fédération Internationale de Philatélie (FIP) avholdt den 11. og 12. oktober sin kongress i Prag. Kongressen ble åpnet av den tsjekkiske postminister Hala og var i enhver henseende vellykket. Det av den danske delegasjon innsendte forslag til nye lover ble med meget små forandringer vedtatt. Til president ble gjenvalgt E. Friederich, Sveits, og til visepresident L. Berthelot, Frankrike. Den danske delegerte, formannen i Danmarks Filatelist Union, Graae Rasmussen, ble innvalgt i styret. Han har på mange måter vært den drivende kraft i det gjenoppbyggingsarbeid som nå foregår i sambandet.

Foruten de tidligere omskrevne Oslo, Bergen og Drammen Filatelistklubber samt Nordenfjeldske Filatelistforening, Trondheim, meldes nå at også Skien og Kristiansand filatelistklubber har meldt seg ut av Nordisk Filatelist Forbund.

Clarence Kilde, prest ved The Congregational Church i Tomah, Wisconsin, vil gjerne finne en pålitelig og interessert norsk bytteforbindelse. Han bytter brukte, velsentrerte USA merker mot tilsvarende fra Norge. Herr Kilde tilføyer at «inasmuch as all of my people originally came from places near Oslo I am interested in all things Norway and Norwegian». Adressen er: Mr. Clarence Kilde, The Congregational Church, W. Lacrosse St. at McLean Ave., Tomah, Wisc., USA.

Winthrop S. Boggs har fått The Royal Philatelic Society's Crawford medalje for sin bok om «Postage Stamps and Postal History of Canada».

Ifølge en oversikt i «L'Officiel de la Philatélie»s februarnummer ble det i 1947 i Europa utgitt 1010 frimerker, i Asia 331, i Afrika 404, i Amerika 564 og i Australia 100, tilsammen 2409 merker. I Europa kommer Østerrike som nr. 1 med 87 merker, deretter følger Sovjetrussland 77, Romania 73, Bulgaria 58, San Marino 56, Italia 51 osv. Men alle ble slått av China, som utga 123 merker. Venezuela utga 52 merker, hvorav 35 for luftpost. Der må det vel være noe til trafikk i luften!

De nederlandske brannskapsmerker.

Av Nic. J. van Dijk.

Under mitt opphold i Norge har flere frimerkesamlere spurt meg om betydningen av og hensikten med de nederlandske «Brandkastzegels» (de såkalte brannskapsmerker) som ble utgitt i februar 1921 i Nederland og Kolonier.

Det var i det tidsrom da flere store passasjerbåter gikk tapt ved brann, hvorved alle postsekker helt og holdent brente opp sammen med last og skip (bl. a. m/s «Paris», «Atlantique», Christiaan Huygens», «Georges Philippar» m. fl.). Da fikk et firma i Nederland (N. V. tot Exploitatie van Blaaderen's Drijvende Scheepsbrandkasten) den idé å utstyre de nederlandske postbåter i rute til Nederlandsk India, Suriname og Curaçao med såkalte «drivende brannskap». De var plasert oppe på skipets øverste dekk og konstruert slik at når skipet sank, ble brannskapet drivende på sjøen, og det ble automatisk tent et lys som brente dag og natt for å angi stedet hvor skapet befant seg. På denne måten kunne post og verdier som var oppbevart i skapet, bli reddet fra ødeleggelse.

Med tillatelse av det nederlandske postverk ble der utgitt et sett særfrimerker i 7 verdier (15 - 60 - 75 cents og 1½, 2¼,

4½ og 7½ gylden) for Nederland, Nederlandsk India, Suriname og Curaçao.

Det var et slags forsikringsmerke for postverdier som ble ekspedert i de «drivende brannskap» og måtte betales i tillegg til alminnelig porto for frankering og rekommandering. Ekstrainntekten var altså for firmaet.

Merkene var i 3 forskjellige tegninger som forestiller et pengeskap med tent lys, drivende på bølgene. Tagging 11½. Platestrykk av trykkeriet Joh. Enschede i Haarlem i ark à 50 stykker. Solgt på alle postkontorer. Takstene var dog så høye at de fleste risikerte den alminnelige postbefordring, og derfor ble det slutt på de «drivende brannskap» etter 2 år. I september 1923 ble disse særmerker inndratt og restbeholdningen tilintetgjort. — For Nederland var opplaget 5000 sett, for Nederlandsk India omkring 3500 sett. Merkene for Suriname og Curaçao kom aldri i bruk og ble i 1927 påtrykt ordet «Franchisekeezegel» (= frimerke) med ny verdi. De finnes altså ikke uten påtrykk.

Ifølge den franske katalog Yvert & Tellier er Nederland det eneste land i verden som har utgitt merker av dette slag.

Handler eller samler.

Amatørspørsmålet innen filatelen har ofte vært oppe til diskusjon — mest selvfølgelig i England, hvor man strengt holder på at de forskjellige interesser skal adskilles — og The Royal Philatelic Society har nedsatt en komité som har behandlet spørsmålet og som har framkommet med en fastsettelse av hvem der er profesjonelle. I det siste nummer av «Gibbon's Stamp Monthly» kommenteres dette framlegg i følgende artikkel:

En underkomité innen The Royal Philatelic Society har nettopp hatt begrepet Amatørsamler oppe til definisjon, og det resultat den er kommet til, er offentliggjort i The London Philatelists desembernummer:

«Komiteen er kommet til at følgende handlinger skal utelukke et medlem fra å kalle seg amatørsamler:

- 1) Kjøp av filatelistisk materiale i den hensikt å selge det igjen for fortjeneste.
- 2) Finansiering av kjøp av filatelistisk materiale mot andel i fortjenesten ved videresalg.
- 3) Bruk av samlerfortegnelse til hjelp ved avhendingen av filatelistisk materiale.
- 4) Ledelse av en bytteklubb for personlig vinnings skyld.
- 5) Anmodning om eller mottagelse av kommisjon eller annen pekuniær fordel fra frimerkehandlere, auksjonsfir-

maer eller private for å skaffe dem filatelistiske forretninger.

Det er bestemt i selskapets lover at betalt litterær virksomhet, enten som forfatter eller utgiver, ikke strider mot amatørbestemmelsene.

Det er også anerkjent at kjøp og salg av filatelistisk materiale gjennom den normale oppbygging av en samling av et land eller gruppe av land, og avhendingen igjen når samleren ikke lenger er interessert, kan foretas uten å krenke amatørbestemmelsene.»

Så langt The Royal. Vi har her en god basis for begrepet amatør så lenge man holder seg like strikt til lovenes ånd som til deres bokstav. Men det kan ofte være vanskelig å finne noen klar skillelinje mellom «kjøp av filatelistisk materiale i den hensikt å selge det igjen for fortjeneste» som er forbudt, og «kjøp og salg av filatelistisk materiale gjennom den normale oppbygging av en samling» som eventuelt vil bli solgt når eieren har fullført den eller er gått trett av området. Og det blir her samvittigheten til mange, som krever å være amatører, må kjempe sine bitreste kamper, og samvittigheten alene må bli den endelige dommer i mange saker hvor det vil være helt umulig å skaffe bevis for motivet.

Denne siste setning om den normale oppbygging av en samling er ikke særlig klart formulert, eller er kanskje blitt mis-handlet under trykningen, og kan nok formuleres på en annen måte. Men hovedproblemet vil likevel stå der for hver enkelt samler, for meget få samlere kan i dag, med hånden på hjertet, påstå helt å se bort ifra enhver tanke på det endelige finansielle resultat av deres virksomhet, og fra dette til å arbeide for fortjeneste er et så lite skritt som er tatt av så mange, at kanskje bare 1 av 10 av alle dem som krever å være amatører kan stå for den skarpeste granskning etter amatørdefinisjonen.

Det er også en annen klasse, riktignok ikke så tallrik, som det kan være tvil om, nemlig ekspertene eller de filatelistiske rådgivere. De er ikke handlere, men de tjener til livets opphold, helt eller delvis, ved hjelp av frimerker.

Det kan også være delte meninger om berettigelsen av at alle filatelistiske ut-

givere er rene amatører, skjønt få vil vel nekte å akseptere en filatelistisk skribent som amatør, forutsatt at hans skribentvirksomhet ikke tjener forretningsinteresser. En filatelistisk utgiver som har innskrenket sin virksomhet til utelukkende å utgi bøker, kan vel ha et rent amatørmessig syn på frimerkene, men en utgiver av et filatelistisk blad kan vel neppe sies å være i samme stilling. På grunn av sin virksomhet vil han uvegerlig komme i en slik kontakt med forretningslivet innen filatelien at han vanskelig kan opprettholde et rent amatørmessig syn på tingene.

På den annen side må en redaktør av et filatelistisk tidsskrift (formodentlig inkludert under betegnelsen «forfatter» i RPS's lover) kunne kreve å være ren amatør, hvis han ikke deltar i den forretningsmessige side av bladets drift.

I det hele tatt er det mange vanskelige punkter i denne sak, men man må gratulere The Royal Philatelic Society med dets forsøk på å definere de virksomheter som skal utelukke en samler fra å kalle seg amatør. Mot de fleste av disse bestemmelser vil der ikke kunne reises motstand, og de burde ikke kunne skape tvil hos dem som bestemmelsene rammer.»

Norgesreklame.

En av våre engelske abonnenter — ivrig Norgessamler — har i den seinere tid holdt en rekke foredrag i engelske skoler om våre frimerker. For å vekke interesse deler han ut norske merker til elevene etter foredragene, men han skriver nå og meddeler at lageret av dubletter er oppbrukt. Da jeg anser dette for å være et meget prisverdig tiltak, retter jeg herved en anmodning til norske samlere om å sende inn en del av sine dubletter for utdeling blant engelsk skoleungdom. Det er en utmerket reklame for vårt land og for vår hobby. Det sier seg selv at billedmerkene slår best an. Merkene kan innsendes til redaktøren, Postboks 46, Høvik, som så vil sørge for at de kommer i de rette hender.

BOKER og Tidsskrifter

Editors of philatelic works are requested to kindly send review copies to the following address:

Livres pour compte rendu, journaux etc. doivent être adressés à:

Die Herren Verleger von philatelistischen Arbeiten werden ersucht, Rezensionsexemplare davon an die untenstehende Adresse gef. zu senden:

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT
Postboks 46, Høvik

Priskatalog över Sveriges Frimärken
1948. 120 x 170 mm. 152 s. Sv. kr. 2.50.
Sveriges Filatelist-Förening.

I forordet motiveres utgivelsen med savnet av normgivende priser, og SFF har, for å bøte på de mange vilkårlige prissetninger i markedet, nedsatt en komité under Direktør John Ahlstrøm med oppgave å vurdere håndbokens merker mest mulig upartisk og såvidt gjørlig i overensstemmelse med tilbud og etter-spørsel.

Forordet tilkjennegir videre at katalogen ikke er ment som handelskatalog, men gir vurderingen av feilfrie gjennomsnittseksemplarer, som komiteen oppfatter markedet. Katalogen omfatter avsnittsvis: Vanlige frimerker til og med Geijer, Papir og gravyr-forskjeller, Frimerker med tilleggsavgift, Luftpostmerker, Tjenestemerker, Løsenmerker, Militære svarmerker, Nytrykk og Frimerkehefter i nevnte rekkefølge.

De eldre merker stiger stadig og gir inntrykk av inflasjonstendenser: 3 skill. bco. noteres brukt i 1200.— og den gode blågrønne farge i 3000.—, billigste 4 skill. er nå i 11.— og stiger for de bedre helt til 300.—. 9 øre fiolett 1858 50.—, 60.— og 70.—. 3 øre type I 1862 er nå i 50.—. 1 Riksdaler fra 12.— til 25.—.

Katalogen henviser til håndboken for ytterligere opplysninger, og det er også nødvendig for selv viderekomne samlere.

En savner spesielt en innledning, selv om katalogen heter priskatalog, og man skal være spesialist i farger for å kunne ta ut et merke etter katalogen.

Prissetningen av frimerkehefter er ny og neppe helt pålitelig, idet omsetningen av disse for de eldste vedkommende neppe gir noe reelt bilde av deres forekomst, men prissetningen vil sikkert gi støtet til at interessen øker for denne gren av samling. Ikke mindre enn 83 hefter er notert.

Katalogen må sies å være en bra tilvekst til håndboken, og da spesielt for spesialister.

I. I. Jacobsen.

The Nineteenth Century Postage Stamps of the United States, av Lester G. Brookman. Forlag: H. L. Lindquist Publications, 2 West 46th Street, New York 19. 18 x 26 cm. Bind I 319 sider, bind II 305 sider. Pris for begge bind: \$ 10.—.

Når en leser amerikanske filatelistiske tidsskrifter, får en ofte et forstemmende inntrykk av amerikansk filateli. Alle disse annonser om «skattkister», gratis-serier, «send meg 10 dollar og jeg sender» etc. ligger fjernt fra vår måte å handle på. En generaliserer lett og tror at de fleste amerikanske samlere ligger på dette barnslige nivå. Det gjør de imidlertid ikke. Sambandsstatene har en lang rekke filatelister hvis samlinger og filatelistiske kunnen kan måle seg med hvilket som helst annet lands, ja, som i mange tilfelle overgår alle.

Vi anmeldte i forrige nummer av tidsskriftet Max G. Johls enestående bok «The United States Commemorative Stamps of the Twentieth Century». Den har nå fått sin pendant for det 19de århundres merker med Lester G. Brookmans «The Nineteenth Century Postage Stamps of the United States».

Lester G. Brookman går ikke uforberedt til dette arbeid. Han har tidligere skrevet en studie over «The United States Stamps of 1847» og en «Notes on the Grilled Issues of the United States». I denne boken har Brookman også fått til-latelse til å benytte opplysninger fra Stanley B. Ashbrooks, Dr. Carrol Chases, John N. Luffs og Elliott Perrys tidligere arbeider, og i denne boken finnes derfor

nå samlet alle opplysninger om Sambandsstatenes merker i det 19de århundre.

Første bind omhandler alle merker fra de berømte første 5 og 10 center med Franklins og Washingtons portretter og slutter med 1867/68's merker med «grill». Annet bind omhandler de resterende merker. Boken er trykt på kunsttrykkipapir i samme format som Johls og inneholder over 600 illustrasjoner.

Den fortvilede valutasituasjon gjør det vel vanskelig at mange eksemplarer finner vegen hitover, men gjennom en bokhandler skulle det kanskje likevel la seg gjøre. Det er et forsøk verd, og enhver som er så heldig å få tak i et sett, har en interessant tid til studier foran seg.

St.

S. Lilliehöök: «Handbok över Sveriges
Helsaker 1872—1947 med prissättning.»
Stockholm 1947. 115 s., 120 x 155 mm.

Som nr. 17 i rekken av det svenske postmuseums publikasjoner er den av fil. dr., lektor Hugo Olsson utarbeidede og i 1936 utgitte «Svenska Postvärkets Brevkort, Kortbrev og Frankokuverter» den viktigste kilde for studiet av Sveriges helposter. Men denne voluminøse håndbok, som foruten katalogisering også omfatter historikk og redegjørelse for de enkelte utgaver inklusive essays og prøve-trykk, har ingen prisnoteringer for de enkelte helposter. I den retning var samlere henvist til Lichtensteins prisliste 1928—29 og utenlandske helpostkataloger (Senf, dr. Ascher o. a.), som alle er både overflatiske og feilaktige.

Et framskritt betegnet derfor den i nøye tilknytning til forannevnte håndbok, av daværende kaptein S. Lilliehöök på Sveriges Filatelist-Förenings forlag, i 1942 utgitte «Förteckning över de Svenska Helsakerna 1872—1942» med, for å sitere forfatteren, «forsøk till vardering». Heller ikke i Sverige er helposter et område som frimerkesamlere flest befatter seg med. Allikevel må proselyttenes tall være forholdsvis betydelig siden herr Lilliehöök nå, bare 6 år etter, har gitt seg i kast med og øyensynlig på eget forlag utgitt foreliggende «håndbok» eller katalog.

I lite, hendig lommeformat inneholder katalogen alt hva den jevne samler stort

sett har bruk for, og eventuelle supplerende opplysninger er jo nå som før å finne i Hugo Olssons bok. Samtlige priser for ubrukte og brukte helposter er reviderte overensstemmende med relativ forekomst og markedsforhold i Sverige. Enkelte objekter er notert som i fortegnelsen av 1942, andre viser stort sett moderate prisforhøyelser. Nytt er dessuten priser på delte dobbeltkort og kortbrev med avrevet ytterrand.

Katalogens siste sider har klare reproduksjoner av de forskjellige helposter — dels i virkelig, dels i noe forminsket format. Dessuten som eget avsnitt grei beskrivelse av alle viktigere typeulikheter i tekst og verdistempler, med glimrende illustrasjoner i stor forstørrelse hvor karakteristiske detaljer er retusjerte for ekstra tydelighets skyld.

Den prektige katalog kan på det varmeste anbefales også norske filatelister. Selv om kanskje samlere av Sveriges helposter her i landet kan telles på de ti fingre, så vil sikkert katalogen inspirere til gjennomrotning av alle gjemmer for om mulig å finne fram tidligere upåaktet svensk «valuta», bortsett fra at den er en pyrd for enhver filatelists bibliotek.

Carl A. Pihl.

Frimerkespalte søker redaktør.

Statens velferdskontor for Handelsflåten har begynt utgivelsen av sitt tidsskrift «Frivakt» som sendes våre sjøfolk på alle hav. I dette tidsskrift vil det også være en frimerkespalte for å spre kunnskap om vår hobby. Redaktøren av NFT har foreløbig skrevet et par av spaltene, men der søkes nå forbindelse med en interessert filatelist som kan overta redaksjonen av spalten permanent. «Frivakt» utkommer med 1 nummer pr. måned. Eventuelle interesserte bes henvende seg til redaktøren av NFT, Postboks 46, Høvik.

Gebr. Senf, Leipzig, 1872–1947.

75 år i filateliens tjeneste.

I dag er filateliens mange verdifulle egenskaper alminnelig anerkjent, og ut av en liten krets av outsiders som man smilte overbærende av, er filatelistenes kjempemenighet framstått, en menighet hvis betydning i ideell og økonomisk henseende ikke kan bli vurdert høyt nok. — Men slik utvikling av filateliens har bare vært mulig gjennom den skapende virksomhet av fremragende personligheter som har gjennomført sine nye ideer med altoppofrende hengivenhet til saken. — Blant disse personligheter fortjener særlig *Louis* og *Richard Senf* å bli nevnt. De var grunnleggere av firmaet *Gebrüder Senf* som gjennom utgivelse av fagskrifter, kataloger og annen forlagsvirksomhet likesom gjennom organisering av handelen har vært banebrytere. Allerede som skoleelever hadde Louis og Richard Senf begynt med sin frimerkehandel. Richard Senf hadde alt i skoletiden trådt i forbindelse med engelske handlere, og utga den 22. mars 1872 sin første prislister, og dette var utgangspunktet for utviklingen av forretningsvirksomheten. Etter flere endringer innen firmaet delte brødrene ledelsen av bedriften den 1. april 1880, slik at Louis overtok frimerkeavdelingen og Richard forlagsavdelingen. — «*Illustrierte Briefmarken-Journal*» utkom første gang den 1. januar 1874 og fikk i 1884 etter sammenslåing med «*Deutsche illustrierte Briefmarken Zeitung*» et nytt ytre. Abonnenttallet fløy i været, og «*Illustrierte Briefmarken-Journal*» oppnådde anerkjennelse verden over. Da Louis Senf trådte ut den 15. februar 1890, overtok Richard Senf firmaet som ene innehaver og utga i 1892 for første gang Senfkatalogen, som ble det toneangivende standardverk for filateliens ikke bare i Tyskland. Den 10. april 1910 overlot Richard Senf forretningen, som for lengst hadde oppnådd et verdensnavn, til sin svigersønn og prokurist inntil da, Heinrich Neubauer. Etter sin hjemkomst fra den første verdenskrig forsto denne å styre firmaet gjennom etterkrigstidens vanskeligheter og deretter å bygge ut virksomheten ytterligere. Således ble det i 1930 åpnet en auksjonsavdeling, hvis årlige auksjoner

ble et møtested for alle interesserte samlere og handlere. Den annen verdenskrig brakte firmaet et stort tap ved innehaveren Heinrich Neubauers død. Etter Tysklands sammenbrudd kunne den nåværende innehaver, fru Gertrud Neubauer, datter av Richard Senf, gå videre igjen etter overraskende kort tid ved hjelp av de gjennom årtider værende fagkrefter og av den yngre generasjon av medarbeidere. I september 1946 ble kontorene henlagt til Tröndlinring 3. Takket være virksom støtte av de velvillig innstilte myndigheter i Leipzig by kunne utallige vanskeligheter bli overvunnet, og lyse lokaler som ligger gunstig til — også for utenlandske kunder — ved hovedjernbanestasjonen, bli leid mens bombeskadene blir fjernet.

Av de mer kjente verker fra forlaget skal bare nevnes: *Illustrierte Handbuch für Postwertzeichen-Sammler* av dr. Moschkau, *Lehrbuch der Briefmarkenkunde* av Theodor Haas, *Leitfaden der Briefmarkenkunde* og det yngste skudd: *Phifaka* (*Philatelistische Farbenkarte*) som er mottatt med begeistring.

Forlaget har til hensikt å utgi alle disse verkene på nytt, men som særlig påtrengende ansees den forberedte utgivelse av *Illustrierte Briefmarken-Journal* og katalogen, hvis Bind I (inneholdende Tyskland med områder, Østerrike m. m.) forhåpentlig vil foreligge om kort tid. På grunn av myndighetenes forståelse håper forlaget at *Illustrierte Briefmarken-Journal*, som det eldste fagtidsskrift i verden, og likeledes Senf-katalogen snart vil kunne være filatelisten en trofast rådgiver igjen. 50 års jubileet den 22. mars 1922 inntraff likeledes i en gjenoppbyggingstid etter et forferdelig sammenbrudd. Derfor har sluttordene i den daværende leder i *Illustrierte Briefmarken-Journal* på nytt ny gyldighet:

«Måtte den tid ikke være altfor fjern da handel og vandel igjen kan bevege seg i normale baner, til nytte og gagn også for frimerkesamlerne, hvem firmaet *Gebrüder Senf* så lenge har viet og også i framtiden vil vie sine tjenester på den vante måte.»

Meddelelser fra FORBUNDET

Nr. 1/1948.

LANDSMØTET 1949.

Foranlediget ved to allerede innkomne forespørsler om henleggelse av landsmøtet 1949 til Bergen eller Hamar, har styret funnet det riktigst at samtlige forbunds-klubber stilles på like fot før avgjørelse foretas, jfr. lovenes § 5.

Ansøking om avholdelse av landsmøtet i 1949 bes derfor innsendt til Forbundet innen 31. mai d. å.

Bergen, den 7. januar 1948.

NORSK FILATELISTFORBUND
F. Walter-Johannesen.
President.

Nr. 4/1948.

FORBUNDSKLUBBENES SEKRETÆRER

En tør anmode d'herres sekretærer om snarest mulig og seinest så snart de respektive klubbers generalforsamlinger har vært avholdt å innsende til Norsk Filatelistforbund oppgave over styrenes sammensetning og klubbens adresser.

Bergen, den 13. februar 1948.

NORSK FILATELISTFORBUND
F. Walter-Johannesen.
President.

*

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFTS HEDERSTEGN

Bedømmelseskomiteen har enstemmig besluttet å tildele postmester *E. B. Erik-*

sen, Harstad, Tidsskriftets hederstegn for 1947 for hans artikkel «Utdrag av nordnorske posthistoriske blad». Herr Eriksen vil bli tilsendt diplommet direkte fra Norsk Filatelistforbund.

Bedømmelseskomiteen har også enstemmig besluttet å tildele redaktør *Jarle O. Stensdal*, Høvik, Tidsskriftets hederstegn for 1947 for den måte han har maktet å redigere Tidsskriftet på og drive det fram til det det er i dag. Herr Stensdal vil bli overrakt diplommet på møte i Oslo Filatelistklubb.

NORSK FILATELISTFORBUND.

For bedømmelseskomiteen:
F. Walter-Johannesen.

*

Norsk Filatelistforbund har mottatt følgende brev fra Kriminalsjefen, Oslo Politikammer:

I skriv av 8/1—47 har Den internasjonale Kriminalpolitikkomisjons generalsekretariat, Paris, meddelt følgende:

«Jeg tillater meg herved å meddele Dem at det franske kriminalpoliti nettopp har satt en stopper for virksomheten til en farlig svindler som forfalsket samlerfrimerker.

Det dreier seg om en mann ved navn *Jean Sperati*, f. 14. oktober 1884 i Pistoia (Italia), hjemsted Aix-les-Bains (Savoie) som ved hjelp av fotografvyrer har reproduert sjeldne frimerker fra følgende land: Sveits, Spania, Amerika, Oldenburg. De fleste av disse forfalskninger har interesse for sjeldne samlinger med meget stor verdi. Politietterforskningen har brakt på det rene at *Sperati* sto i forbindelse med en mengde utenlandske personer.

Under henvisning til foranstående tillater jeg meg å be Dem godhetsfullt underrette meg om det i Deres land finnes personer som har vært utsatt for *Speratis* bedragerier.»

Man er takknemlig for å motta nærmere opplysninger fra Forbundet.

Fr. F. Kaltenborn (sign.).

Skulle noen medlemmer ha vært i forbindelse med *Sperati* og kjøpt frimerker av ham, bes meddelelse herom snarest sendt til Forbundets president.

Salget av de norske skillingsmerker.

En av våre lesere har sendt oss etterfølgende klipp fra «Oplandenes Avis» for 1888. Han fant dem under arkivundersøkelser ang. en annen sak. Det berømte salg av de norske skillingsmerker vil være kjent av den eldre samlergenerasjon, men for mange av de yngre vil den være ukjent, og vi har derfor funnet det av interesse påny å offentliggjøre artiklene.

Oplandenes Avis, 2/6 1888.

Den bekjendte Frimærkesag

har foreløbig været fore i Stortinget og blev efter endel hæftige Debatter af mere personlig end saglig Art besluttet oversendt til Veikomiteen. De der optraadte, saavel af Høire som Venstre — dog paa Høiremanden Furu nær — var enige om at dadle den Maade, hvorpaa en saa betydelig Handel med Statsmidler var foregaaet. Naar Sagen kommer fore i Realiteten vil Tingen bedre kunde bedømmes af Almenheden. Statsraad W. S. Dahl udtalte sig bittert om Pressens Behandling af denne Sag, hvilket han betegnede som et baade utidigt og uforsvarligt Opstyr. For dette fik han baade af Hr. Emil Stang og i Særdeleshed af Blehr skarpe Imødegaaelser. — Da Kontraktens Indhold Dagen forud var offentliggjort i «V. G.» blev Stortingsmødet ikke som ellers paatænkt holdt for lukkede, men for aabne Døre.

Frimærkesagen.

Vi hidsætter den berømte Kontrakt indeholdende den norske Stats Kontraheren med en af sine egne Postfuldmægtiger, Wm. Collett. Det er et i Sandhed mærkværdigt Aktstykke:

K o n t r a k t.

1. Departementet for det Indre sælger herved til kgl. Fuldmægtig W. Collett den i dets Værge for Tiden værende Restbeholdning af Skillings Frimærker og Konvolutter for deres fulde paalydende Værdi med Fradrag af 4 pCt. Rabat. — Ligeledes overdrages ham ogsaa de Mærker (grønne og røde) der tidligere har været benyttede af den til Behandling af ubesørgede og uindløste Breve nedsatte Kommission for en Pris af 5 Øre pr. Stk., dog saaledes at disse Mærker ikke kan fordres udleverede førend tidligst 1ste Januar 1890.

2. Kjøberen modtager ved Kontraktens Afslutning Frimærker indtil et Beløb af

Kr. 500, for hvilket Betalingen erlægges senest inden 10 Aar fra Dato. Yderligere Frimærker udleveres ham (dog kun i hele Ark) gennem Postvæsenets Frimærkeforvalter mod kontant Betaling hver Gang.

3. Kjøberen er forpligtet til i Løbet af de 5 første Aar fra 1ste Januar 1889 at regne at rekvirere Frimærker for et Beløb af mindst Kr. 1000 pr. Kvartal, og i Løbet af de derpaa følgende 5 Aar for mindst Kr. 1500 pr. Kvartal. Saafremt han i et Kvartal ikke modtager og betaler mindst et saa stort Parti som nævnt, er Departementet berettiget til straks at hæve Kontrakten.

4. De Frimærker m. m. som ikke er overtagne og betalte af Kjøberen senest inden 31te December 1904, kan frit disponeres af Departementet.

5. Poststyrelsen har Ret til af den til enhver Tid i dets Værge værende Beholdning at udtage det fornødne Antal Frimærker til Gaver eller til Udveksling med fremmede Poststyrelser eller offentlige Samlinger.

6. Kjøberen kan — efter speciel Oversenskomst for hver Gang, hvad Prisen angaar — ogsaa erholde overladt Partier af ovennævnte Frimærker som er overstemplede saaledes, at de ikke kunne benyttes til Frigjøring af Postforsendelser.

Departementet for det Indre,
Christiania, 9de April 1888.

W. S. Dahl.

Christiania, 10de April 1888.

Wm. Collett.

Thb. Heyerdahl.

Det vidunderligste i denne vidunderlige Kontrakt er dog dette, at Departementet forpligter sig til, naar Hr. Collett saa forlanger, at faa «overstemplet» Frimærkerne, saa at de skal se ud som brugte. Brugte Frimærker er nemlig i høiere Pris for Tiden end de ubrugte.

«Morgenbl.» udtaler sig herom, og det forekommer os med rette, saaledes:

Vi har ovenfor meddelt Agtstykkerne i denne mærkelige Sag. De formidske ikke det særdeles uheldige Indtryk, man fra første Øieblik fik af den, snarere tværtom. At Kjøberen paa en, om end noget løierlig Vis indtager en repræsentativ Stilling, nemlig som Privatsekretær og «Ceremonimester» hos Hs. Excellense Statsministeren, burde for ham, om end ikke for Poststyrelsen, være til Hinder for hans Optræden som Liebhaber. For Poststyrelsen burde det derimod stille sig meget betænkeligt at indgaa en saadan Handel med en af dens egne Funktionærer, hvis Optræden som Spekulant paa Frimærkemarkedet let vil kunne gives et Præg, der gjør den norske Stat paa en Maade ansvarlig for Transaktionerne.

Disse formelle Anker have dog forholdsvis ingen Vægt ved Siden af den Forbauselse man sattes i ved at erfare selve Kontraktsindholdet. Efter dette har Kjøberen uden Spor af Risiko Adgang til at gjøre et Statsaktivum på ca. 750 000 Kr. indbringende for sin Privatkasse saalangt som Forholdene på Frimærkemarkedet i en længere Aarrække vil tillade ham det. I Vilkaarene er der ikke alene gennem urimelig lang Henstand — 10 Aar for 500 Kroner!! (Kontraktens Punkt 2) — vist ham den mest udsøgte Velvillie, men Kontrakten er stilet som en ægte Basekontrakt, saaledes, at hvis Handelen gaar daarligt, kan Kjøberen trække sig tilbage uden at yde nogensomhelst Erstatning. Kontraktens Punkt 3 siger vistnok, at Kjøberen er forpligtet til visse Rekvisitioner, men hvis han ikke opfylder denne «Forpligtelse», «er Departementet berettiget til — strax at hæve Kontrakten». Med andre Ord: Det er Hr. Collett, der uden videre kan hæve Kontrakten, naar han lyser, mens derimod Departementet, ifølge Kontraktens Punkt 4, er bundet til 31te December 1904.

De mørkeste Punkt i Kontrakten er dog Post 6. Paa Frimærkemarkedet var Forholdet tidligere dette, at «rene» Frimærker gennemgaaende betales høiest, men i de senere Aar har Markedet af forskellige Grunde tildels taget en modsat Retning, saaledes at «brugte» Frimærker, d: de, der have gjort Tjeneste til Frigjørelse af Postforsendelser, nu hyppig staa i høiere Pris. For dem, der dyrke denne noget egne Samlermani, har de brugte Frimærker selvfølgelig kun sin Værdi, saa længe

de virkelig ere «brugte». Kontraktens Punkt 6 er imidlertid bygget paa den Forudsætning, at den norske Poststyrelse skulde ville nedlade sig til den, som det forekommer os, ligefremme Uærlighed at «overstemple» de Frimærker, der aldrig have været i Cirkulation, for at give dem Udseende af at være brugte. Havde vi ikke seet Kontraktens Ordlyd, vilde vi have paastaaet, at det var umuligt for en offentlig Styrelse at undertegne en saadan Klausul.

En Fordel har dog dette mørke Punkt 6. Det vil lette Omstyrtelsen af den hele Transaktion. Thi vi kunde ikke være i Tvivl om, at Kontrakten, som stridende mod Lov og Ærbarhed, uden videre kan omstyrtes.

Oplandenes Avis, 2/7 1888.

Den Dahlske Frimærkekontrakt

har nu været gransket af Veikomiteen og Indstilling foreligger. En stemmig er Komiteen kommet til det Resultat, at det høist eiendommelige Dokument er daddelværdigt, medens den i Konklusionen er gaaet i Stykker. Her fordrer nemlig et Mindretal med Komitéformanden i Spidsen, at Kontrakten bør søges omstyrtet, medens Flertallet ikke ser nogen Anledning hertil og indstiller derfor paa, at Dokumenterne vedlægges Protokollen.

Oplandenes Avis, 4/7 1888.

Den Dahlske Frimærkekontrakt

fandt sin Afgjørelse igaa. Under Henvisning til Notisen i Gaarsdagens Nummer meddeler vi efter de idag hidkomne Hovedstadsaviser, at Flertallets Indstilling, der i sine Præmisser dadler flere Punkter i Kontrakten, men som konkluderer med, at Dokumenterne vedlægges Protokollen, vedtoges med 71 mod 34 St., hvilke sidste vistnok vilde have Minoritetens Indstilling om Kontraktens Ophævelse.

(Her følger så samtlige stemmegivende repræsentanters navn. Blant flertallet merker en seg: Stang, Ihlen, Hertzberg, Schweigaard, Jaabæk, Ueland, og blant mindretallet: C. Berner, Steen, Konow (S. B.), Konow (H.), Qvam, Castberg, Rinde, Ullmann.

Møtereferater fra FORBUNDSKLUBBENE

D'herrer Sekretærer bes sørge for å sende inn referatutdrag omgående. Referatutdragene må være kortfattede, og skal være Redaksjonen i hende senest 5. i hver mnd. Sterkt forsinkede referater kan ikke påregnes inntatt.

KRISTIANSANDS FILATELISTKLUBB

Møte nr. 262 ble holdt på Sjømandshjemmet den 3. februar 1948 under ledelse av formannen Sigurd B. Johnsen.

Tilstede var 19 medlemmer. Referat fra forrige møte ble opplest og vedtatt.

Herr Georg Dahl, Mellemgaten, Mandal ble enstemmig innvotert som medlem.

Der forelå en ansøknin om opptakelse i klubben.

Formannen oppga at der fra det danske postvesen forelå meddelelse om at de danske frimerker med bilde av kong Christian X etterhvert som beholdningen slapp opp ville bli erstattet med nye frimerker med tegning av kong Fredrik IX. 10-øres merket vil dog ikke komme ut med kongetegning.

Der var til dette møte kun innkommet et nytt tidsskrift, nemlig Populær Filateli, og formannen redegjorde for et par artikler i samme.

Styret har besluttet å foreslå for generalforsamlingen at klubben melder seg ut av Nordisk Filatelistisk Forbund, og dette ble meddelt på møtet uten at medlemmene hadde noe å bemerke hertil.

Bibliotekaren hadde med seg den sist innbundne bok til biblioteket, nemlig den svenske Handbok för Filatelist, og denne gikk rundt blandt medlemmene som synes å finne boka serdeles verdifull.

Regnskap for året 1947 samt styrets budsjettforslag for 1948 ble utdelt til samtlige tilstedeværende av kassereren og likeledes ble det sendt rundt til medlemmene til gjennomsyn en oppstilling over klubbens fonds og deres bevegelse.

Under eventuelt fremkom Arne J. Hansen med det forslag at klubben skulle gjøre henvendelse til Velferdskontoret for de militære styrker, for gjennom dette å gjøre kjent blandt soldater og offiserer klubbens møter, samt innby interesserte til å komme på møtene. Dette ble støttet av flere, bl. a. også formannen som dog mente det måtte bli å ta opp av det nye styre etter generalforsamlingen den 17. ds.

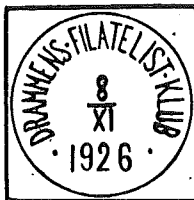
Formannen hadde nettopp vært i Oslo i et privat erende; men hadde dog samtidig benyttet anledningen til å hilse på en del filatelist bl. a. formannen i Osloklubben, og han ga medlemmene en liten redegjørelse for hvorledes situasjonen lå an i Oslo vedrørende vår hobby.

Huskomitéen fikk deretter ordet til en lynauksjon, og budene falt tett og kvikt hvilket brakte en del penger i komitéens kasse. Tilslutt sirkulerte atskillige utvalgshefter blant medlemmene.

Møtet ble hevet kl. 22,00.

M. Berg Thomassen.
1. sekr.

DRAMMENS FILATELISTKLUBB

avholdt møte nr. 206 i Central Hotell mandag den 8. desember 1947 kl. 19,30.

Møtet ble ledet av formannen, ing. Sverdrup, som ønsket samtlige gjester og medlemmer velkommen. Formannen leste opp en innmeldelse fra et juniormedlem, herr Einar Haugtvedt, som ønsket

opptakelse i klubben. Da herr Einar Haugtvedt fyller 18 år i nær framtid, ble det enstemmig vedtatt å oppta ham som medlem fra 1. jan. n. å.

Referat fra foregående møte ble opplest og godtatt, med unntakelse av noen bemerkninger fra enkelte medlemmer om at referatet var altfor langt. I den forbindelse viste formannen til tidligere årsdags-referater som var vel så lange.

Deretter ble innkommen post referert.

Formannen ga så ordet til aftenes foredragsholder, herr disp. J. Stousland, Oslo, som kåserte over: «Vi tekster vår samling». Kåseriet var et resume av arbeidet i Oslo-klubbens Studiesirkel og var ledsaget av demonstrasjon med skrifttyper, samt en del oppsatte tittelblader for samlinger og siden utdrag av samlinger hvor både tekst og monteringsmåter var belyst. Kåseriet ble belønnet med kraftig bifall som gjentok seg etterat formannen hadde brakt ham klubbens takk.

Man gikk så over til «Lyn-auksjonen» som var neste post på programmet. Det ble ikke den glød over auksjonen som man ventet.

Det ble kameratslig samvær og frimerkebytte utover aftenen. Formannen ønsket til slutt alle en riktig «God Jul». Møtet ble hevet kl. 22,30.

Tilstede var 26 medlemmer og 4 gjester.

A. B.

Møte nr. 207 i Central Hotell mandag 26. januar i forbindelse med årlig generalforsamling.

Møtet ble ledet av formannen, ing. Sverdrup, som i en kort tale ønsket medlemmene velkommen til årets første møte. — Han minnet om året som var gått og uttalte håpet om at det nye år måtte gi klubben framgang og trivsel, til glede og hygge for medlemmene.

Referat fra foregående møte ble opplest og vedtatt. — Møtet ble så hevet og generalforsamling lovlig satt.

Etter at en del forslag til lovendringer i anledning av klubbens utmelding av Nordisk Filatelist Forbund var diskutert, og endring av klubblovens § 11 enstemmig var vedtatt, gikk man over til å diskutere innkomne forslag til endring av klubbloven. Det var innen 31. desember innkommet 3 forslag foruten lovkomitéens, og styret mente det var ikke formålstjenelig å framlegge disse forslag til diskusjon for avstemning på generalforsamlingen, hvorfor styret foreslo at en ny lovkomité ble nedsatt for å samarbeide forslagene til endelig godkjennelse og avstemning på en ekstraordinær generalforsamling. En livlig diskusjon fulgte, og det ble enstemmig besluttet å nedsette en redaksjonskomité bestående av d'herrer lektor R. Bassøe, ing. H. Bugge og frimerkehandler R. Breda Sørensen.

Årsberetning og regnskap for 1947 ble opplest og godkjent, likeså budsjettforslag for 1948.

Årsberetning og regnskap for klubbens Junioravdeling ble likeså opplest og godkjent.

Man gikk så over til valg, som hadde følgende utfall:

Formann: Ing. H. Sverdrup, gjenvalg, — sekretær: Assistent Th. Mandt, — styremedlem: Kasserer O. Breivik, — varamenn: Kontorsjef Edw. Kierulf, kjøpmann E. Langerud og frk. Asta Larsen, — alle enstemmig valgt.

(Av det gamle styre fungerer fortsatt viseformannen: R. Breda Sørensen og styremedlem: Fru Ingrid H. Thoresen).

Enstemmig ble følgende valgt: Som revisorer, gjenvalgt postfullm. A. Andresen og agent A. J. Berg, — som bibliotekar, gjenvalgt A. Andresen, — som bytteforstander, gjenvalgt innkjøps-sjef Sv. P. Torgersen, — som auksjonskomité, gjenvalgt R. Breda Sørensen, Sv. P. Torgersen og Th. Mandt, — som styremedlem for Stigende Fond, gjenvalgt fotograf H. C. Christoffersen, — som suppleant i styret for Stigende Fond, ing. Johs. Arnesen, — som festkomité: Frk. Asta Larsen og E. Langerud, begge gjenvalgt og ny, ing. Arnesen, — som tillitsmenn i Junioravdelingen: Gjenvalgt frk. Larsen og H. Sverdrup, — og som valgkomité: R. Bassøe og O. Tungesvig, begge gjenvalgt og som ny, revisjons-sjef K. J. Wilthil.

Neste post på programmet var eventuell forandring av klubbens navn. Ved avstemning over om klubben burde forandre navn eller ikke, ble det med 14 mot 9 stemmer vedtatt at klubben ikke skulle forandre navn.

Generalforsamlingen ble hevet kl. 21,18.

Ing. Bugge takket styret og formannen for arbeidet i 1947, hvortil forsamlingen sluttet seg.

Man fortsatte derpå med kameratslig samvær. Tilstede var 28 medlemmer.

E. S.

SKIENS FILATELISTKLUBB

avholdt sin 24. ordinære generalforsamling mandag 9. febr. Av årsberetningen, som ble referert ved sekretæren, framgikk det at sesongen 1947/48 hadde vært blant de bedre hva frammet angikk, idet det hadde vært en frammetepresent på ca. 25. Medlemsantallet var ved sesongens slutt 59, idet 4 medlemmer hadde sendt sin utmeldelse, mens ett nytt medlem var innmeldt i sesongen. Klubben har 5 livsvarige medlemmer.

Kassererens og bytteforstanders regnskaper ble referert ved kassereren, og begge regnskaper viste et lite overskudd.

Ved valgene ble ing. Johnsen gjenvalgt til formann, og det øvrige styre fikk følgende sammensetning: Viseformann: Olaf Hegland (ny). Kasserer: Oscar Jensen (gjenv.). Sekretær: Gunnar Halvorsen (gjenv.). Bytteforstander: N. M. Sønderskov (ny). Til revisor ble gjenvalgt E. Selmer.

Under eventuelt framkom det fra flere hold en meget sterk kritikk over Postverkets salg av kilovare, både hva kvaliteten angikk og salget av kilovare for øvrig. Vår forening har etter utallige henvendelser for første gang i år oppnådd å bli tildelt 15 kg klipp etter ca. 10 års ventetid,

skjønt vi har ordre inne fra før krigen. Og kvaliteten av de leverte 15 kg var under all kritikk.

Etter generalforsamlingen var det, for de medlemmer som ønsket det, spiseaften med damer, og det var møtt fram 25 damer og herrer. — Ved bordet ønsket «festkomiteen», klubbens tidligere mangeårige formann, herr Peder Jensen, de fram-møtte velkommen, spesielt damene, som for første gang var tilstede ved en av klubbens tilstelninger, og opplyste videre at aftenens meny var følgende: Reker i skjell, kylling, karamellpuding. — Formannen holdt aftenens hovedtale, og siden fulgte talene slag i slag. Spesielt var formannen gjenstand for stor oppmerksomhet, idet han jo i sin tid tok initiativet til klubbens start, og har gjennom alle år vært med i styre og stell, og nå, 24 år etter, atter som foreningens formann. Peder Jensen var selvfølgelig også gjenstand for stor oppmerksomhet, spesielt da han er klubbens faste «festkomité» og i alle år har skjettet denne stilling til alles tilfredshet, selv under krigen. — Talen for damene ble på en spirituell måte framført av «Apoteker'n», hvortil fru Sønderskov takket på damenes vegne. 3 sanger forfattet for anledningen slo godt an. Ved kaffen og likøren leste Peder Jensen opp en meget god selvskreven avis, og videre utover aftenen fortsatte festen i god stemning til strømukoblingen satte en stopper for det hele ved midnatt.

Ref.

NORDENFJELDSKE FILATELISTFORENING

holdt sitt 428. møte som hovedmøte den 22. januar. To nye medlemmer ble innvotert: tannlege E. Alstad og Chr. Aug. Buckholdt, begge Trondheim. To medlemmer ble tildelt hederstegn, nemlig overkonduktør Svenke som fikk 25-årsmerke, og formann Dircks som fikk 10-årsmerke.

Deretter ble det holdt valg på nytt styre, og det fikk følgende sammensetning: Formann kontorsjef Sigm. Setsaas, viseformann Ø. Arentz-Grastvedt, kasserer Bjarne Dahl, bytteforstander Einar Hannevold og sekretær Wilhelm K. Støren. Kassereren framla regnskapet for 1947 og budsjettet for 1948, og fikk ansvarsfrihet. Også styrets årsberetning ble lest opp og godkjent.

429. møte ble avholdt som vanlig på Larssens Hotell den 5. februar. Et nytt medlem, kaptein G. Jyssum, ble innvotert. — Den gamle formann, agent Smith-Olsen, takket for seg nå, idet han ikke hadde kunnet være tilstede på hovedmøtet, og overga formannsklubben til den nye formann.

Politimester Østerberg uttrykte ønsket om en aksjon mot det utall av unødige frimerkeutgaver som forekommer og som han angrep på det heftigste.

Det ble utdelt diplomer til 5 deltakere i fri-merkekonkurransen i desember.

Ordet ble derpå gitt til kjøpmann Brækstad, som kåserte om «Olympiadens frimerker» og viste fram en vakker samling av disse merkene. Kåseriet høstet velfortjent kraftig bifall.

Det 430. møte ble holdt 19. februar på Larssens Hotell. 31 medlemmer og en gjest var tilstede. — Viseformannen, hr. Arentz Grastvedt, ga en detaljert beretning om oppdagelsen av ark

nr. 2 av 20 øre med omvendt V. — Regnskap for 1946 fra Norsk Filatelistforbund ble referert, like- så en del bytteønsker. Deretter ble det lest opp to betenkninger om en eventuell aksjon mot de unødige frimerkeutgavene, den ene ved politimester Østberg og den andre ved d'herrer Dahl og Støren. Etter en del diskusjon ble det besluttet at betenkningene skulle oversendes forbundsstyret for videre behandling av saken. Det var også diskusjon om opplagstallene for V-merkene, etter at formannen hadde lest opp en melding fra Nasjonalhjelpen om hvor store opplag som var blitt brent av de forskjellige verdiene. — Bankassistent Piene ble enstemmig innvotert som medlem. — Postmester Zakariassen ba om ordet og redegjorde for stempeling av frimerker og fortalte hvorledes merkene ble ødelagt under befordring.

Det 431. møte ble holdt på Larssens Hotell 4. mars, og 26 medlemmer var tilstede. Møtet ble ledet av viseformannen, hr. Arentz-Grastvedt, som også var kveldens kåsør. Han snakket om Sveriges skilling banco-merker og ledsaget sitt kåseri med demonstrasjon av en enestående samling av disse merkene, som var blitt lånt fra en Oslo-filatelist. — Sekretæren refererte en del nyheter.

Wilhelm K. Støren.

Styrets årsberetning for året 1947.

Styret har nå den glede å kunne meddele at spørsmålet om fast lokale for våre møter er løst, idet foreningen har avtale med Larssens Hotell. Det er jo også de gamle lokaler som vi er kommet tilbake til.

Byttevirksomheten har tatt seg opp, og det ser ut til at medlemmene liker denne måte å skaffe seg frimerker på, men det er fortsatt liten tilgang på utvalgshefter fra medlemmene.

Året har brakt foreningen 4 nye ordinære medlemmer samt et innbudt livsvarig medlem. Medlemsantallet pr. 31/12 1947 er 112, hvor 4 æres-medlemmer og 4 passive medlemmer.

I første halvår ble det gjort forsøk på avvekslende å holde foredragsmøter og byttedmøter, men de siste slo feil, idet der ikke møtte mange medlemmer på disse. I annet halvår er der således bare holdt «ordinære» møter.

Det er holdt 16 medlemsmøter med et samlet fram møte av 371, gjennomsnitt 23,19 pr. møte, en nedgang fra forrige år av 4,35 pr. møte. Juniorklubben har vært innbudt til 2 møter. Det er holdt 9 styremøter.

I oktober tillystes en frimerkekonkurranse i henhold til et til samtlige medlemmer utsendt sirkulære. Det ble innlevert 4 samlinger til bedømmelse. Styret vil anbefale at det også i 1948 blir holdt en sådan konkurranse for å øke interessen, ikke minst for oppsettingens skyld. Av vunen erfaring bør fristen for innlevering av samlinger gjøres rommelig.

Foreningens styre har i 1947 bestått av: Formann Sig. Smith-Olsen, viseformann Sigmund Setsaas, sekretær Gunnar M. Setsaas, kasserer Ø. Arentz-Grastvedt, bytteleder Einar Hannevold, med suppleanter: 1) John Brækstad og 2) Olav Garmo. Revisorer: Th. Ryen og Lars Gathe. Velferdskomité: John Brækstad, E. Ronæss og Sig. Smith-Olsen. Festkomité: Rich. W. Solem, Oddvar Øyen og Thor Aase. Komité for Norges-

samlingen: John Brækstad, C. B. Svenke og Johan Dircks.

Foreningens representanter i Norsk Filatelistforbund for perioden 1947/49 er Arne Perleff og John Brækstad, med Sigm. Setsaas og Olav Garmo som suppleanter. Foreningens tilsynsmann for Trondhjems yngre Filatelistklubb er Rich. W. Solem.

8 medlemmer er tildelt foreningens 10-årsmerke, og 4 medlemmer har fått 25-årsmerket.

Til Norges-samlingen er innkjøpt merker for kr. 255.20, herav en serie Londonmerker overtrykt 17. mai 1943, stemplet, for kr. 200.00, etter styrebeslutning.

Biblioteket er tilført en del nye kataloger samt de vanlige filatelistiske tidsskrifter.

Styret retter en takk til samtlige medlemmer for godt oppmøte, den store interesse som vies vår hobby og for godt kameratskap. Vi håper at oppmøtet i kommende år vil bli minst like godt som nå, og at interessen for vår kjære hobby vil holde seg varm. En takk til foredragsholdere, til festkomité og til alle som har ytet styret sin hjelp.

*Sig. Smith-Olsen. Sigmund Setsaas.
Ø. Arentz-Grastvedt.*

Einar Hannevold. Gunnar M. Setsaas.

SANDEFJORDS FILATELISTKLUBB

avholdt ordinært medlemsmøte på restaurant «Ritz» onsdag den 21. januar 1948.

Tilstede var 11 medlemmer.

Formannen åpnet møtet med å ønske de fram-møtte medlemmer hjertlig velkommen, hvorefter sekretæren refererte protokollen fra forrige møte. En filatelistisk hilsen fra Kristiansand S' Filatelistklubb ble opplest.

Ordet ble derpå gitt til herr annonsesjef Sig. Løkeberg fra Tønsberg som holdt et belærende kåseri om «Norge nr. 1» og dets historie, samt framviste en del merker i forbindelse med foredraget. Dette høstet sterkt bifall og formannen takket på medlemmenes vegne for det interessante og vell tilrettelagte foredrag.

Under eventuelt ble det bestemt at generalforsamling skulle avholdes, om mulig den 18. februar. Nytt ordinært møte ble besluttet avholdt den 4. februar.

En ny lampe for bedre belysning under møtene var blitt anskaffet.

Så gikk man over til vanlig byttevirksomhet, og møtet sluttet ca. kl. 20,30.

Årsberetning for 1947.

Sandefjords Filatelistklubb avholdt sin 5. generalforsamling onsdag den 18. febr. 1948 kl. 18.

Formannen ønsket forsamlingen vel møtt og erklærte derpå generalforsamlingen lovlig satt, hvorefter man gikk over til forhandlingene.

Protokollen fra forrige møte ble referert og godkjent.

Sekretærens årsrapport ble deretter opplest og godkjent. Det var i siste arbeidsår avholdt 13 ordinære møter. På fem av disse hadde man foredrag med framvisning av samlinger. Ellers var det avholdt 3 utlodninger. Man har hatt en del besøkende, ikke-medlemmer. Møteprosenten viste ikke bedre resultat enn 41. Her spiller det

dog en rolle at noen medlemmer bor langt fra byen, og 1—2 er på hvalfangt. Best frammøte viste herr Kolbjørn Aadne, som hadde vært tilstede ved samtlige møter.

Bytteforstanderens rapport ble framlagt og godkjent, og den viste et lite overskudd som tilfalt klubbkassen.

Kassereren framla derpå sitt reviderte regnskap, som ble enstemmig godtatt med takk. Kassabeholdning i ny regning beløp seg til kr. 131.65. Her må tilføyes at kontingenten til Forbundet for 1948 er innbetalt for alle medlemmer.

Formannen refererte deretter rapporter fra Forbundet og fra Tidsskriftet.

§ 2 om aldersgrensen for opptagelse i klubben ble enstemmig forandret fra 18 til 16 år.

Det ble så foretatt valg, og det nye styre fikk følgende sammensetning: Formann: H. S. Storm (gjenvalg). Viseformann: Kolbjørn Aadne (ny). 1. varamann: Asger Kilde (ny). 2. varamann: Einar Nilsson (ny). De øvrige ble som tidligere: Sekretær: A. Hjelm-Johnsen. 2. sekretær: Gullik Nilsen-Kamfjord. Kasserer: C. L. Verde. Bytteforstander og arkivar: L. Krohn Hansen. Revisor: Ragnar E. Støkken. Representant til Forbundet: H. S. Storm. 1. varamann: A. Hjelm-Johnsen. 2. varamann: Kolbjørn Aadne.

Formannen takket derpå for tilliten som var vist ved å gjenvelge ham som formann og uttalte håpet om at det nye arbeidsår ville bli til gagn for klubben, og han erklærte så den 5. generalforsamling for hevet.

Man hygget seg deretter på beste måte, og møtet sluttet ca. kl. 20.15.

A. Hjelm-Johnsen.
sekr.

BERGENS FILATELIST-KLUBB.

Møte nr. 341 ble holdt 17. februar 1948 i Håndverk- og Industriforeningens lokale under ledelse av F. C. Svendsen jr.

Beretning og regnskap for Norsk Filatelistforbund og Norsk Filatelistisk Tidsskrift for 1946 ble referert.

Byttelederen opplyste at byttevirksomheten nå hadde 60 utvalgshefter i sirkulasjon.

Ang. konkurransen om det nye klubbmerke var der fra Jellestad innkommet 4 forslag, utarbeidet på grunnlag av det utkast som seiret i konkurransen.

Fra h.r.advokat Wiigs dødsbo hadde klubben som gave mottatt 10 gamle årganger av Nordisk Fil. Tidsskrift.

Man diskuterte spørsmålet om opprettelse av en junioravdeling.

Intendant F. C. Moldenhauer kåserte: «På jakt etter frimerker verden rundt.» Han fortalte morsomt og interessant fra sine mange reiser rundt omkring i verden og hvorledes han hadde fått tak i mange av sine frimerker på disse reiser.

Man fikk demonstrert postverkets gullmedaljesamling, omfattende Norges frimerker etter hovednummer, samt skomakermester Wiks spesialsamling Silver-Jubilee.

Etter den vanlige aftens ble det holdt en liten auksjon.

Erik Wiborg, 2. sekr.

SARPSBORG FILATELISTKLUBB

avholdt sin årlige generalforsamling tirsdag 10. febr. 1948. Tilstede var 10 medlemmer og 1 gjest. — Formannen åpnet møtet med å ønske samtlige velkommen, og vendte seg med noen spesielle ord til klubbens gjest.

Årsberetningen ble så opplest og godkjent, og det samme var tilfellet med regnskapet, som viste et pent overskudd.

Man gikk så over til valgene, som fikk følgende utfall: Formann, 1 år, Jens Martinsen (gjenv.). Sekretær, 2 år, Carl N. Wessel (gjenv.). Styremedlem, 2 år, Hj. Krogs vold (nyvalgt). 2. varamann, 2 år, Aug. Skarstein (nyvalgt). 2. revisor, 2 år, G. M. Olsen (nyvalgt). Bytteleder, 1 år, H. Halvorsen (gjenv.).

Formannen framla deretter et forslag til lovendring av § 4, som etter en liten debatt ble vedtatt.

Klubbens medlemstall er nå 18. I årets løp er 4 utmeldt og 3 innmeldt. Det gjennomsnittlige frammettall er 8 medlemmer.

Omsetningen av merker har vært noenlunde bra, og har gitt klubben et mindre overskudd. Ingen nye bøker er i årets løp innkjøpt til klubbens bibliotek, men abonnementet på tidsskriftene er opprettholdt.

Formannen takket så for den store tillit som ble vist ham ved å velge ham på nytt, og han lovet å gjøre sitt til at klubben og medlemmene skulle trives.

Han ga deretter ordet til aftenens gjest, herr innkjøpssjef Cato Aall, som tok forsamlingen med seg på en tur til mystikkens og smilets land, China, som han har et godt kjennskap til etter mange års opphold der. Vi fikk først en leksjon i kinesisk historie, før den mer moderne tid ble omtalt. Foredraget var både lærerikt og interessant, og meget morsom var beretningen om hvordan en større middag foregår, med sine 50—60 forskjellige retter, hvortil man hele tiden drakk varm risvin, som er meget berusende, samt kinesernes forunderlige seder og skikker rundt bordet — og tildels under. Videre fikk vi være med til et kinesisk tempel et par hundre kilometer fra Shanghai, hvor ypperstepresten viste forbausende egenskaper i å lese framtiden. — I det hele tatt var det en fornøylig time vi hadde i China, og formannen overbrakte herr Cato Aall en hjerteleg takk fra samtlige.

Årsmøtet var hermed ferdig, og man tok fatt på den mer festpregede del av kvelden. Mens man nøt «noe varmt» og en god røyk, gikk diskusjonens bølger livlig, og glemt var for en stakkert stund både frimerker, taggemåler, vannmerker etc., og man hygget seg riktig godt til møtet sluttet ved midnattstider.

C. N. Wessel, sekr.

ELVERUM FILATELISTKLUBB

holdt sin årlige generalforsamling fredag 30. januar 1948. I anledning av årsmøtet var foreningens medlemmer innbudt til tannlege Helgesen og frue. Der møtte 10 medlemmer.

Formannen, Alf Chr. Lund, åpnet møtet og ønsket vel møtt og takket for innbydelsen. Han

refererte deretter en del skriv og nyttårshilsener. Videre ble årsberetning og regnskap referert og enstemmig godkjent. Ved valgene ble redaktør Grambo valgt som ny formann, da den gamle frasa seg gjenvalg. Nestformannen, H. Helgesen, og kassereren, M. Moen, skal fortsette et år til. Sekretæren, Kåre Moen, ble gjenvalgt. Varamenn til styret, P. M. Østmoe og fru O. Løken, ble gjenvalgt. Dublettleder: O. Grundt (gjenvalg). Revisor: H. Østby (gjenvalg). — Til slutt var det auksjon til inntekt for klubben. Siden var det bevertning og hyggelig samvær utover kvelden.

Sekr.

Meddelelser fra FORBUNDET

Autoriserte frimerkehandlere.

Følgende *handlere* har fornyet sin autorisasjon for 1948 innen den i lovene fastsatte frist:

TØNSBERG FILATELISTKLUBB

Årsberetning 1947—48.

På klubbens generalforsamling den 21. mars 1947 ble det valgt følgende styre: H. Wedel Jarlsberg (formann), Wilh. Quitzsch, D. Steen Hansen, Sig. Andersen, Harald Klemesby (kasserer). Varamenn: Karl Joh. Karlson og Trygve Kopstad. Bytteforstander: F. Normann Dahl. Revisorer: Sølver Låhne og Nils Ranem.

I det forløpne år er det avholdt 9 møter i Hotel Klubben. Formannen har bære innkalt til ett styremøte. — Det gjennomsnittlige frammøte har vært 17 medlemmer, et framskritt fra i fjor.

Møtene i det forløpne år har for en vesentlig del vært viet byttevirksomhet. Ikke desto mindre har klubbens medlemmer Hauge, Bye og Løkeberg holdt foredrag. Eugen Hanssen har likeledes i høy grad bidratt til underholdningen. På julemøtet var det bevertning med kaffe og julekake.

Vi har forsøkt å få i stand et fellesmøte med Drammen, hvilket ikke har lyktes oss på grunn av transportvanskeligheter.

Vår klubb har i det forløpne år vært representert ved filatelistutstillingen i København, hvor vårt medlem Eugen Hanssen oppnådde bronsemedalje for sin Falklandssamling. Hauge fikk ikke nok vinduer til sin Ungarnsamling, hvorfor han kom tomhendt tilbake.

Vårt bibliotek er blitt øket med en samling falske merker, gave fra en anonym giver. Samlingen oppbevares hos formannen.

Medlemstallet er pr. i dag 55 A-medlemmer og 17 B-medlemmer, en liten tilbakegang fra i fjor.

Kassererens og bytteforstanderens beretninger foreligger særskilt.

Formannen.

Bestillinger

på Tidsskriftet, særtrykk, enkelte nummer samt korrespondanse ang. annonser sendes til forretningsfører: Kjøpmann F. C. Svendsen jr. — Sportsdepotet, Bergen.

Samler-annonser.

PRIS PR. LINJE KR. 1.00, MINIMUM KR. 5.00.

Bytteforbindelse med samlere i Norge, Sverige, Danmark og Island ønskes. Gir i bytte Røde Kors, jub.merke. Øst-Karelen osv. Svarer alle.
Kapten L. Setälä, Finland, Helsingfors, Helsingfors 4.

Wholesale-exchange wanted: Stamp for stamp, better for better.

Send to «WORLD». Stamp Circuit. P. O. Box 989. San Francisco 1. Calif. U.S.A.

Jeg har kronemerker 1940, kr. 1, 5, og 1½ kr. 1945, kr. 229, 232 og 330. Ønsker å bytte disse mot okkupasjonsmerker, Dronning Maud, krone 1937 eller selge dem. Basis Norgeskatalogen 1947. I tilfelle oppdeling kun i hel serie fireblokker.

Filatelisten, Postboks 54, Ålesund.

Prisliste over danske og svenske førstedagsbrev sendes på forlangende. Husk porto. Henv.:
Tom Kallevig, Madserud allé 33, Oslo.

STAMPS WANTED!! Early United States stamps. Complete pre-war foreign charity or airmail sets. We pay cash. Airmail correspondence in English please.

Loids — 3833. South Ridgeland Avenue. Berwyn. Illinois. U.S.A.

Søker en del bedre U.S.A. før 1916, samt England før 1884 for spesialsamlinger. Gir i bytte endel spes. Norge, typer og v.m., endel bedre Sveits og bra Sverige. Har for salg saml. Finnland, verdi etter Afa 1946 kr. 315.—, helst samlet,

Stoffer Line, Landvik i Grimstad.

1 stk. helsag. Det Norske Postverket 300 år 15/4 1947.

Bud til ekspedisjonen, Sportsdepotet, Bergen.

Nr. 02262 — 4/2 1948.

For Filatelisten, Postboks 54, Ålesund.

Skull. frim. fra Sv., Danm. og Isl. Finnl. store tagg. U.S.A. tyske kol., og Europa til 1913 (unnt. Balkan) kjøpes. Tilbud utbes. Fil. frank.
...*O.r.sakf. H. Muur, Boks 89. Bekkelagshøgda.*

Helsaksamlare. I samband med Jacobstads Filatelisters frimärkutställning den 21.—22. mars 1948 utgives ett specialkuvert i begränsad upplaga. Priset på kuvertet är, inkl. god frankatur, 50 öre i frimärken och bör beställningen vara oss tillhanda före den 2. 3.

Jacobstads Filatelisters, Alvar Casén, ordförande, Jacobstad, Finland.

Önsker frimerkebytte med norske og danske samlere, av bedre frim. Jeg gir Europa, franske og eng. kolonier, Øst-Asia, Nord- og Sør-Amerika, Nyzealand m. fl. Første sending ønskes. Forespørsel besvares hvis porto medsendes.

Hjalmar Holmqvist, Nyköping, Sverige.

Byteskontakt med samlare i Norge, Sverige, Danmark och Island önskas. Ger i bytte Röda Kors jub., nyheter, Øst-Karelen, massavara o.s.v. Basis AFA, Rylund, Zumstein. Svarar alla.

Kapten L. Setälä, Finland, Helsingfors, Heino-lag 4.

Besøk

Postmuseet

Åpningstider:

Søndag kl. 12—15

Tirsdag » 10—15

Torsdag » 10—15

Fredag » 10—15

Ubrukte norske brevkort —

fortrinnsvis av eldre årganger, søkes for typestudier og komplettering av helpostsamling. Takknemlig for utvalg eller spesifikasjon. Selv små partier (gjerne også ubr. dansk og svensk helpost) har interesse. Kjøp eller bytte mot skand. frimerker.

ING. CARL A. PIHL

Snorres vei 6, Smestad — Oslo.

Samlere!

Jeg sender Dem utvalg i bedre skandinaviske merker.

Send meg Deres mankoliste, og jeg sender Dem mitt tilbud.

Rimelige priser. — Bytteforstandere innrømmes rabatt.

F. C. MOLDENHAUER

Postboks 65, Minde pr. Bergen.

Forbundets postgirokonto er:

692 68

ALBUM for frimerker kr. 8.15
» helsaker » 9.80
Løse blad alltid på lager.

Fås hos frimerkehandlerne eller direkte fra

AAS & HOFFMANN

Oscars gt. 1 C - Telefon 46 79 77 - Oslo.

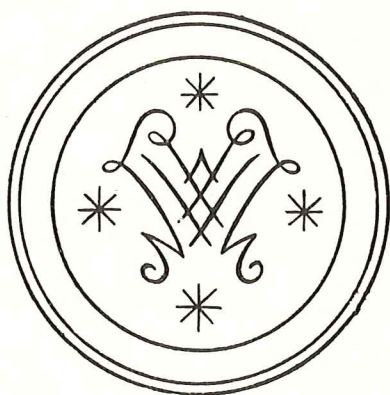
NORGE, brukt og ubrukt, igjen på lager i godt utvalg — eldre og nyere utgaver.

ISLAND, 5 og 10 kr. jub. 1930 + til AFA priser. Mankolister ekspederes.

BJØRN MELBYE & CO.

Universitetsgt. 11, Oslo - Telefon 33 29 57

*Autorisert og medlem av
Norsk Frimerkehandlerforening*

Det gleder oss endelig å kunne meddele at vi nå kan ordne innbinding av tidsskriftet i standardbind.

Bindet er beregnet for innbinding av to årganger ad gangen. Det er i mørk granitol med tidsskriftets navn og årgang i gull på ryggen.

Prisen er kr. 4.70 pr. bind + returporto. Denne pris er imidlertid beregnet på innbinding av et visst antall eksemplarer ad gangen. For å oppnå dette må årgangene innsendes til:

Rambæks Trykkeri

Tollbugata 2 — Oslo.

Retur av de innbundne årganger skjer mot postoppkrav.

OVERSETTELSE

Tidsskriftet søker forbindelse med interesserte språkkyndige filatelister som er villige til — uten vederlag — å foreta oversettelser av filatelistiske artikler til norsk fra:

engelsk - fransk - italiensk
nederlandsk - spansk
tsjekkisk - tysk.

Henvendelse til redaktøren.

Tidsskriftet er kjøper av det sist utkomne nummer: 7/8 1947. — Henvendelse: Redaktøren.

Danmark

*Gledelig melding til våre venner,
abonnenter og annonsører i Norge.*

I henhold til overenskomst kan De fra d. d.:

- Tegne eller fornye Deres abonnement,
- bestille Deres annonser,
- bestille Deres løssalgseksemplarer,
- få alle fornødne opplysninger

hos Norsk Filatelistisk Tidsskrift.
Henvend Dem straks direkte til
forretn.føreren, *F. C. Svendsen jr.*,
Sportsdepotet, Bergen, så De ikke
kommer til å savne

FRIMÆRKESAMLEREN

Fagblad for Filateli.

Frederiksborggade 34 — København K.

Bruk

Norsk Filatelistforbunds stempelvignetter

3 øre pr. stykk, hvorav 1 øre
går til Norsk Postmuseum.

Fåes i «Samlerluka», hos Fri-
merkehandlerne og hos *F. C.*
Svendsen jr. — Sportsdepotet,
Bergen.

Blokker à 50 stk. kr. 1,50

ANNONSEPRISER:

1/1 side		kr. 100.00
1/2 »	 »	60.00
1/4 »	 »	35.00
1/8 »	 »	20.00
1/16 »	 »	10.00

Bytteannonser à kr. 1.00 pr. linje
— minimum kr. 5.00 pr. gang. —

Opplag: 3 000 eksemplarer.

Annonsemanuskript innsendes til for-
retningsføreren

F. C. Svendsen jr.
SPORTSDEPOTET — BERGEN
innen den 5. i hver måned.